

Zares svobodni »z uma svetlim mečem«

Ko to pišem, Rusi vneta »osvobajajo« Afganistance. Jaz pa naj pišem o občinskem prazniku: o zgodovini in času, ki nam je odmerjen. Pa bom vendarle pisal, pa četudi bo ta čas, ko bom umoval, na bojiščih izmučenega sveta umrlo nekaj tisoč ljudi. Čemu vendar ta moj napor? Zgodovine ne usmerjajo taki črkostavci kot sem jaz. A vseeno: ena sama skromna želja potiska pero po papirju – želim, da bi kdo po tem branju zamižal in v mislih prehodil to lepoto pod Triglavom po dolgem in počez in dahnil: »Hvala vsem živim in mrtvim herojem od Sama, Prešerna, Kardelja-Speransa do Tita, da ste nam ohranili to lepoto in bogastvo in darovali to srečo, v kateri se kopamo.«

In, ker si Žirovec, potem ko se povrneš s tega popotovanja, premisli še našo žirovsko zgodovino. Ah, vem, nobenih velikih dogodkov se ne moreš spomniti. Tudi velikih imen ne pozna naša zgodovina. Vse, česar se spomniš, so majhni dogodki majhnih ljudi, a postoj, ker hočeš zgodovino, ne zavrži teh majhnih kamenčkov, bodi umetnik in sestavi mazaik. Počasi bodo pred tvojimi začudenimi očmi nastajale podobe kmetov, šuštarjev, zadržarjev, klekljaric, partizanov, oefovcev, udarnikov, sekretarjev, županov in na koncu, ko ti bo že začelo zmanjkovati kamenčkov, boš ugotovil, da si začel oblikovati maso ljudi, v začetku se ti bo zdela brezlika, sčasoma pa boš uvidel, da jo nekaj oblikuje. Invalidnosti se bodo v začetku izgubljale, tudi v svojo podobo ne boš čisto prepričan, toda red, ki ga boš razbral iz mozaika, kaže, da se masa s časom individualizira. Ko boš ustavljal poslednje kamenčke, bo že vidno naravno skladje med količino in kakovostjo. Tu se konča tvoja umetnost. Poslej je še samo bodočnost.

In kaj je naša bodočnost?

Naša bodočnost je popolno, zavestno in vsestransko povezovanje in sodelovanje v okviru občine, Gorenjske in Slovenije. Brez te povezanosti bodo gospodarski, denarni, politični in kulturni tokovi tekli mimo naše doline. To pa je geto.

Žirovci živimo zunaj osrednjih komunikacijskih smeri, zato so za nas transportni stroški kot postavka stalnica. To pa terja proizvodnjo majhnih volumnov. In še nekaj. Smo brez lastnih surovin in energetskih virov. Edino ljudje smo tu: pridni, celo garaški in tudi razmeroma nadarjeni. Temu človeku mora veljati vsa naša skrb. Njegovo znanje, ne samo delo žuljastih rok, moramo začeti prodajati. To pa pomeni, da moramo spremeniti odnos do vednosti, ki med nami, žal, še vedno manj velja kot izkustvo.

Pri kraju tega razmisleka smo. Naši dedje, očetje, sestre in bratje so s puško v roki izbojevali svobodo; revolucijo, ki so jo spočeli, pa moremo dokončati le z »uma svetlim mečem«.

To je tudi orožje, s katerim prihajajo nad nas naši stari in novi sovražniki.

Predsednik občinske skupščine
Viktor Žakelj

Občni zbori prinesli novo kvaliteto

V decembru so bili v naši delovni organizaciji občni zbori sindikatov po vseh osnovnih organizacijah sindikatov, razen v TOZD Prodaja.

Združeni so bili z zbori delavcev na katerih smo postavljali spremembe Samoupravnih aktov s področja nagrajevanja in planov proizvodov in DO za leto 1980.

Če ocenjujemo priprave na samo organizacijo občnih zborov, lahko ugotovljamo naslednje:

– Tako izvršni odbor konference kot nekateri izvršni odbori osnovnih organizacij so se premalo poglobljeno lotili priprav na občne zборе.

– V poročilih so bili vse premalo nakazani in analizirani problemi v osnovnih organizacijah in njih reševanja

– Smernice so več ali manj obsegale splošna načela za delo osnovnih organizacij, premalo pa je bilo konkretnih predlogov.

Evidentiranje je bilo še vedno preozko, saj v marsikateri sredini sindikalne skupine niso evidentirale kandidatov, zaradi česar je to moral opraviti izvršni odbor.

– Pri evidentiranju so še premalo sodelovale druge

družbenopolitične organizacije.

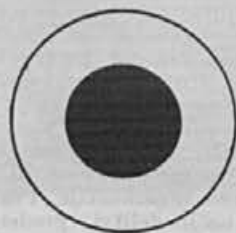
– Kljub tem pomanjkljivostim pa so občni zbori razmeroma dobro uspeli

Delavci so opozorili na nekatera vprašanja, ki jih bodo osnovne organizacije v bodoče morale rešiti.

Prav tako so novoizvoljeni izvršni odbori kadrovsko obetajoči in lahko upamo, da bodo delali boljše.

Osnovna organizacija TOZD Prodaja bo imela občni zbor šele januarja, potem pa se bo sestala konferenca osnovnih organizacij.

Vinko Kopač

Letos tudi transport

Na gradbišču SKLADIŠČA GOTOVIH IZDELKOV dela poteka glede na zimo še kar dobro. Po operativnem planu so dela v manjši zamudi zaradi neugodnih vremenskih razmer. Opravljena so groba zemeljska dela in temponski nasip. Izdelani so tudi temelji za postavitev montažne hale. V kolikor bodo dopuščale vremenske razmere, bo SGP Primorje začelo z montažo nove hale.

Za proizvodni obrat ALPINA Col je izdelana lokacijska dokumentacija. Pridobljene so tudi že skoraj vsa potrebna soglasja k lokacijski dokumentaciji. Predvideva se, da bo lokacijsko dovoljenje izdano v prvem polletju 1980.

Po planu investicij bo v letošnjem letu zgrajen oziroma montiran viseči transporter. Ta je namenjen za transport gotovih izdelkov iz proizvodne montažne hale v novo skladišče gotovih izdelkov.

Rajko Šubic

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Plani niso samo želje

Zakaj je pravzaprav sploh potrebno planiranje?

Nedvomno se pojavi potreba po planiranju že iz želje, da bi dosegli določene cilje. Tudi na področju gospodarstva je planiranje prisotno že od samega nastanka podjetij. Seveda se stalno razvija in prilagaja stopnji razvoja proizvodjalnih sil in družbenih odnosov. Na današnji stopnji razvoja proizvodjalnih sil izhaja planiranje iz družbene delitve dela, kakor tudi delitve dela znotraj same delovne organizacije. Prav tej vse večji delitvi predstavlja planiranje nekakšno protiutež. Tako ni samo pri nas, ampak tudi povsod po drugih državah. Saj je tržišče kot usmerjevalec aktivnosti pokazal mnogo slabosti, zato poskus, nadomestiti ga s planom. Ravno tako narekuje delitev dela znotraj samih podjetij usklajevanje aktivnosti na različnih nivojih, ki jo opravi v procesu planiranja.

Vse bolj se razvija tudi planiranje na meddržavnem nivoju, kar narekuje vse večjo mednarodno delitev dela.

Planiranje pa s tem postaja tudi najpomembnejši element procesa upravljanja. Namenjeno pa je zlasti usklajevanju ciljev posameznikov in organizacij v skupne cilje, kakor razdeljevanje ciljev na dela, ki naj jih prevzamejo posamezniki ali organizacije, da bi tako skupaj dosegli zastavljene cilje.

Tako lahko na kratko ugotovimo, da bo pomen planiranja vedno večji. Tisti, ki bo znal bolje planirati in svoje plane tudi bolje udejanjiti, bo

gotovo tudi uspešnejši. Biti uspešnejši od drugih pa pomeni, imeti več sredstev za akumulacijo, za skupno porabo in končno tudi za osebne dohodke.

Tudi Alpina ni izjema v tem procesu. Od nas samih (od slehernega posameznika) je odvisno kako bomo načrtovali svoj razvoj in ga tudi uresničevali.

Kljub temu, da smo že v pospešenih in temeljnih pripravah srednjeročnih planskih dokumentov, bi se na kratko zaustavil še pri letnem planiranju, še zlasti zato, ker smo ravnokar zakoračili v novo poslovno leto. Namenoma se bom izognil samim točnejšim podatkom, saj ste si jih vsi lahko ogledali in se z njimi seznanili. Raje bi opozoril na nekaj problemov, ki nastopajo pri izdelavi planov. Prvi problem na katerega naletimo pri letnem planiranju, je nejasno zastavljena dolgoročna poslovna politika, in zaradi velikih sprememb, ki so nastale v zadnjih letih, že nerealen srednjeročni plan, kar pa naj bi tvorilo osnovo letnega planiranja. Upam, da bomo izkušnje, pridobljene v tekočem srednjeročnem obdobju, s pridom uporabili v naslednjem srednjeročnem obdobju, in da bo letni plan dobil svoje mesto v okviru in na osnovi petletnega plana.

Drugače je sicer letno planiranje v Alpini že dokaj utečeno. Dejstvo je, da sicer izdelujemo vrsto planov, ki pogosto obstojijo sami zase. Zaustavimo se pred tisto nalogo, ki je pri planiranju naj-

pomembnejša, ne po naključju zato tudi najtežja. Tu imam v mislih medsebojno usklajenost in povezanost planov. Pri tem je treba poudariti, da morajo plani temeljiti na naših resničnih možnostih v prihodnosti, ob dejstvu, da moramo že prej izdelati analizo predhodnega obdobja, oziroma analizo stanja. Šele na tem temelječa poslovna politika daje stvarne možnosti za uspešno poslovanje.

Veliko vlogo pri tem ima tudi služba za načrtovanje in analizo, ki naj bi imela glavno nalogo pri usklajevanju planov, kakor tudi pri pripravi planskih izhodišč. Lahko zapišem, da smo pri izdelavi planov za leto 1980 v tem le delno uspeli, zato pa nas čaka

še toliko več dela v bodoče. Za resnično uspešnost pri tem delu pa je nujen skrajno resen in strokoven pristop k planiranju vseh dejavnikov planiranja in na vseh ravneh, ob enotnih načelih planiranja v celotni delovni organizaciji in vsaki temeljni organizaciji posebej. Ne smemo se zadovoljevati s tem, da bi v plane pisali naše želje, kajti zakon vrednosti naših želja na neizprosno tržišču prav gotovo ne bo upošteval, ampak nam bo določil mesto, ki nam gre. Zato izkoristimo možnosti, ki nam jih daje planiranje in si že vnaprej opredelimo svoje delo in mesto v širši delitvi dela z drugimi, sicer se nam utegne maščevati.

Tone Eniko

TOZD Obutev Žiri

17. redna seja
DELAVSKEGA SVETA
TOZD OBUTEV ŽIRI
Alpine, 19. 12. 1979:

Delavski svet je razpravljal o:

– razpisu javne obravnave osnutka sprememb Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, skupno porabo in o prejemkih, Samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji.

– razpisu referendumu za sprejem Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, skupno porabo in o prejemkih, Samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji

– predlogu povišanja urnih postavk

– predlogu višine prejemkov, ki spadajo v materialne stroške

– poročilu o rezultatih referendumu

– planu za leto 1980

– planskem ceniku za leto 1980

– samoupravnem sporazumu o združevanju namenskih sredstev za nabavo avtocisterne za prevoz pitne vode in gašenje požarov v letu 1980 v občini Ajdovščina

– samoupravnem sporazumu o združevanju in uporabi sredstev za sofinanciranje zimske službe potrebne za čiščenje trga v Črnem vrhu nad Idrijo

– odpisu gorilcev za centralno kurjavo

– vprašalniku samoupravnih interesnih skupnosti

Delavski svet je sprejel med drugim naslednje sklepe:

– Odobrijo se stroški postavitve medkrajevne telefonske govornice v znesku 60.000.– din.

– Razpiše se javna obravnava osnutka sprememb Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, skupno porabo in o prejemkih TOZD Obutev Žiri, za čas od 22. 12. 1979 do 5. 1. 1980.

– Razpiše se referendum za sprejem predloga sprememb Pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, skupno porabo in o prejemkih TOZD Obutev Žiri za 18. 1. 1980.

– Razpiše se javna obravnava osnutka sprememb Samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji za čas od 22. 12. do 5. 1. 1980.

– predlog povišanja urnih postavk

Z občnega zbora sindikata na Colu

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Obrazložitev:

Delavski sveti so na predhodnih sejah sprejeli predlog strokovnih služb tehničnega sektorja o regulaciji norm v delovni organizaciji. Za start z novimi normami je bil določen 1. januar 1980.

Predlog povečanja urnih postavk sloni na naslednjih predstavkah:

– poprečni preseg norme v delovni organizaciji – 110 % oz. enak poprečni preseg delavcev v DSSS in ostalih režijskih delavcev.

– stimulacija delovne organizacije 1,15.

Ker je višina osebnega dohodka odvisna od višine presega norme in ker bo leta z zaostrovanjem manjši, je bilo potrebno urne postavke prilagoditi tako, da v poprečju noben proizvodni oddelek ne bo dobil manjšega osebnega dohodka kot doslej. Norme se v poprečju zaostrijo za 27 % (na 110 % presega norme), zato je potrebno povečanje urnih postavk za 37 %, da ostane masa sredstev za osebne dohodke v delovni organizaciji enaka kot doslej. Zaradi različnih zaostrovanj oz. zaradi enotnega starta presega norm po oddelkih, to pomeni, da nekateri oddelki pri enaki denarni masi pridobivajo, nekateri pa izgubijo. Če hočemo, da poprečni čisti osebni dohodek nobenega oddelka ne bo manjši kot doslej, moramo povečati urno postavko za 46 %. Pri tem se masa sredstev za osebne dohodke v delovni organizaciji poveča za 10 %, kar je še dopustna zgornja meja povečanja mase na začetku leta.

Pri tem povečanju urnih postavk znaša minimalno povečanje poprečnega osebnega dohodka oddelka 0 % (640, 650), maksimalno povečanje pa 17 % (620). Povečanje osebnega dohodka delavcev v DSSS in ostalih režijskih delavcev znaša 15 %.

Po obrazložitvi je delavski svet soglasno potrdil

sklep:

– da se strinja s povečanjem urnih postavk za 46 % s 1. januarjem 1980.

– predlog višine prejemkov, ki spadajo v materialne stroške.

Srečko Erznožnik:

Po določilih pravilnikov o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, skupno porabo in o prejemkih ugotovijo DS TOZD in DSSS višino prejemkov, ki spadajo v materialne stroške. Po obrazložitvi je delavski svet soglasno sprejel

sklep:

– da se potrjuje višine prejemkov, katerih višina je odvisna od poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu SRS v devetih mese-

cih letošnjega leta in prične veljati z januarjem 1980 in sicer:

Poprečni OD na zaposlenega v gospodarstvu SRS v devetih mesecih leta 1979 znaša 6.886,00 din.

1. Nadomestilo za ločeno življenje: 2.754,50 din

2. Dnevnica: 206,50 din

– nad 12 ur 310,00 din

– zniž. dnev. 6 – 8 ur. 151,50 din

3. Terenski dodatek: nad 7 ur 117,00 din

– nad 14 ur 137,50 din

– nad 4 ure 55,00 din

4. Nočnina: z računom: 378,50 din

– brez računa 151,50 din

5. Dodatek za deljen delovni čas: prekinitev več kot ena ura 551,00 din

– prekinitev več kot dve uri 1.102,00 din

6. Nagrada učencem z učno pogodbo: Sr Slovenija Ostale rep. din

I. letnik 1.377,00 826,00

II. letnik 1.721,50 1.033,00

III. letnik 2.066,00 1.239,50

Dodatek učencem z učno pogodbo glede na učni uspeh in prizadevnost pri praktičnem delu ne sme presegati 4.131,50 dinarjev.

7. OD pripravnikov: srednja izobrazba 4.820,00 din

– višja izobrazba 6.197,50 din

– visoka izobrazba 7.230,50 din

Glede na prizadevnost je OD pripravnikov lahko višji za 1.377,00 din

8. Minimalni OD: 3.787,00 din

9. Regres za prehrano: 551,00 din

10. Sredstva družbeno dogovorjenega dela sklada skupne porabe ne smejo presegati 6.886,00 din, pomnoženega s številom delavcev v TOZD.

11. Regres za letni dopust: najmanj 2.066,00 din največ 3.098,50 din

Plan za leto 1980

Jaka Bogataj je obrazložil plan za leto 1980.

Do konca letošnjega leta bomo naredili 1 milijon 300.000 parov.

Za leto 1980 smo si zadali plan 1 milijon 200.000 parov in upamo, da jih bomo letos lahko izdelali pod normalnimi pogoji.

Struktura obutve je tudi za naslednje leto približno enaka kot je bila letos.

Plan investicij za TOZD Proizvodnjo in avtopromet se predvideva v višini 20 milijonov. Tu gre predvsem za zamenjavo strojne opreme, nove opreme v obratih, nove tehnologije v šivalnici, odplačilo anuitet, za avtopromet pa zamenjava dveh avtomobilov.

Po obrazložitvi je delavski svet soglasno potrdil naslednji sklep:

IZ ŠIVALNICE GORNJIH DELOV

Plani za leto 1980 za TOZD Obutev Žiri se dajo v javno obravnavo in sprejemo na zboru delavcev.

Planski cenik za leto 1980

Jože Bogataj je povedal:

Sestava planskega cenika, višina cenovnih postavk materiala, ki ga rabimo v naših proizvodnih TOZD, je ena od pomembnejših činiteljev, za realno spremljanje stanja uspešnosti našega poslovanja.

V tekočem letu 1979 lahko ugotovimo, da smo pri ostalih materialih dokaj uspešno planirali cenovno vrednost nabavljenih materialov, medtem ko je na področju zgornjega usnja izredno visoka podražitev povsem onemogočila resnično vrednost planskih cen.

Z ozirom na preteklo leto, smo pri sestavi planskega cenika za leto 1980 upoštevali napovedi zveznega organa za tržišča in cene, napovedi in dejstva s strani naših dobaviteljev na domačem trgu in s strani dobaviteljev iz tujih držav. Povprečni procent povišanja se giblje v mejah 8-15 % glede na posamične vrste materiala.

Pri zgornjem usnju je odstotek povečanja cen naslednji. Telečje usnje 20 %, ostalo goveje usnje 15 %. Vzrok za visok odstotek povečanja cen pri telečjem usnju je sklep zveznega organa, da prepove klanje telet, kar pomeni zmanjševanje števila telečjih kož in občuten porast cen usnja iz telečje surovine. Čeprav je na področju govejega usnja bilo čutili umirjeno povpraševanje in malenkostno padanje cen, je v mesecu novembru in decembru ponovno drugačna in cene usnja stalno rastejo.

Po poročilu je delavski svet soglasno sprejel

sklep: da se da cenik v javno obravnavo in sprejme na zboru delavcev.

Še ostali sklepi:

– Sprejme se Samoupravni sporazum o združevanju namenskih sredstev za nabavo

avtocisterne za prevoz pitne vode in gašenje požarov v letu 1980 v občini Ajdovščina v predloženem besedilu.

TOZD Obutev Žiri – Obrat Col se zavezuje, da vplačuje sredstva po tem samoupravnem sporazumu iz dohodka v višini 0,10 % od BOD delavcev, zaposlenih na območju občine Ajdovščina, za čas od 1. 1. 1980 do 31. 12. 1980.

– Sprejme se samoupravni sporazum o združevanju in uporabi sredstev za sofinanciranje zimske službe, potrebne za čiščenje trga v Črnem vrhu nad Idrijo v predloženem besedilu.

Alpina Žiri – Obrat Col (oddelek Črni vrh) se zavezuje, da bo svoje obveznosti v znesku 4.000,00 din poravnala takoj po prejemu računa, ki ga bo izstavila Krajevna skupnost Črni vrh na podlagi opravljenih del.

– da se odobri odpis treh gorilcev za centralno kurjavo, inv. št. 4749, 4747 in 3701.

– Sprejme se Samoupravni sporazum o financiranju delovanja smučarskega skakalnega kluba Žiri.

Plača se na podlagi čistega dohodka OZD, ponderiranega s številom delavcev, stanujočih v KS Žiri.

Na DO Alpina odpade 61,7 % kar zneso 185.100,00 din in se izplača, ko bodo ta samoupravni sporazum podpisale vse delovne organizacije, ki imajo sedež na območju Krajevne skupnosti Žiri, po zaključnem računu iz leta 1979, iz sredstev sklada skupne porabe.

– V decembru 1979 se izplača delni poračun v znesku 60 % osebnega dohodka v 11 mesecih letošnjega leta, in sicer tako, da se od skupnega bruto OD posameznika odštejejo vsi dodatki, skupaj z minulim delom in stalnostjo, nagrade izumiteljem, dodatki za posebno prizadevnost, izredno plačani in neplačani dopusti, študijski dopusti ter boleznine in porodniški dopusti.

dogovarjamo se – dogovorili smo se

17. redna seja komisije za delovna razmerja za TOZD OBUTEV ŽIRI dne 21. 12. 1979

Komisija je na prosto delovno opravilo struženje sprejela Janeza Možina, strugarja.

Komisija je obravnavala prošnje delavk za sprejem v delovno razmerje in jih rešila v skladu s potrebami po delavcih. Pregledane so bile izjave delavcev za prenehanje

delovnega razmerja ter sprejeti ustrežni sklepi.

Komisija je sprejela sklep, da se Janez Novak, 2780, razporedi na delovno opravilo 6312, oddaja gotovih izdelkov v skladišče, Stanko More 1910, se razporedi za opravljanje delovnih nalog 6310, vodja zbiralnice, Magdi Kožman iz Cola je odobreno 14 dni izrednega plačanega dopusta za obiskovanje šole za sindikalne delavce.

TOZD Plastika**12. REDNA SEJA DELAVSKEGA SVETA TOZD PLASTIKA 20. 12. 1979:**

Dnevni red je bil podoben kot na delavskem svetu TOZD Obutev Žiri, zato so bili tudi sklepi podobni, razen tega pa so razpravljali in sklepali še o:

– planu za leto 1980 v TOZD Plastika

Glede na to, je v planu povečanje števila delavcev za 19, je direktor povedal, da bo treba najprej obravnavati in določiti usmeritev plastike – kaj delati, ali bomo osvojili novo tehnologijo, ali pa bomo ohranili le plastiko za čevljarstvo. Zelo pomembno za ves razvoj je, kako se bomo usmerili.

Če pogledamo, kako smo s kadri, je pametno, da bi se razvijali tudi v drugih smereh. Če pa bi imeli še proste kapacitete, bi lahko izdelovali še kakšne druge izdelke, za katere bi se dogovorili.

Člani DS so pripomnili, da bi marsikakšnega delavca prihranili oz. bi lahko opravljal drugo delo, če bi transport malo boljše organizirali.

Jože Štucin je obrazložil še plan investicij in člani DS menijo da bomo ob nabavlja-

nju novih strojev in opreme, morali tudi stare stroje, ki ne rabijo več, pravilno premestiti.

Se dodaten sklep:

– Odobri se dodatna investicijska sredstva za halo Plastike za prestavitve javljalcev požarov v znesku 60.000,00 din

14. redna seja komisije za delovna razmerja za TOZD PLASTIKA dne 19. 12. 1979

Komisija je na svoji seji obravnavala prošnje delavcev za sprejem v delovno razmerje ter jih rešila v skladu s potrebami po delavcih. Pregledala je izjave delavcev za prenehanje delovnega razmerja in jih ustrezno rešila. Komisiji so bili predloženi predlogi za prerazporeditev nekaterih delavcev. Zaradi pomanjkljive obrazložitve je komisija predlog odložila na kasnejšo rešitev. Komisija je sprejela sklep, da se Vinku Kopaču, predsedniku konference osnovnih organizacij sindikata odobri 14 dni izrednega plačanega dopusta zaradi obiskovanja šole za sindikalne delavce, Antonu Čeferinu se odobri odsotnost z dela zaradi opravljanja prevozov otrok v šolo, s tem da to odsotnost nadomesti z delom v popoldanskem času.

TOZD Obutev Gorenja vas**11. redna seja Delavskega sveta TOZD OBUTEV GORENJA VAS, 19. 12. 1979**

Delavski svet je obravnaval podobne zadeve kot ostali delavski sveti, zato so tudi sklepi podobni.

Poleg tega pa je DS razpravljal še o planu TOZD za leto 1980.

Predlog količinskega plana obutve za leto 1980 za TOZD Obutev Gorenja vas znaša 290.000 parov oz. 1.155 parov dnevno.

TOZD Prodaja**17. redna seja delavskega sveta TOZD PRODAJA ŽIRI 21. 12. 1979**

Delavski svet je prav tako razpravljal o vprašanjih kot drugi DS, zato so bili sprejeti podobni sklepi.

V zvezi s planom TOZD Prodaja za leto 1980 pa je DS sklenil:

– da sprejme plan prodaje

za leto 1980 v predloženem besedilu.

– Plan izvoza obutve je 470.000 parov, PU podplatov pa 600.000. Količinski plan prodaje obutve za leto 1980 je 2.172.000 parov.

Če se ob polletju pokažejo pomembna odstopanja od uresničevanja plana, naj se izvrši rebalans plana.

Delovna skupnost skupnih služb**18. redna seja delavskega sveta DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB 20. 12. 1979**

Razprava je tekla o istih vprašanjih kot na ostalih delavskih svetih, zato so bili sprejeti podobni sklepi.

Poleg tega pa še:

– razpis za delovno opravilo vodenje računovodstva proizvodnih TOZD in vodenje informacijske službe

Marta Mlinar je povedala, da z 31. 12. poteče imenovanje na DM vodenje računovodstva proizvodnih TOZD – Vereni Drmota in Nejku Podobniku pa se podaljša imenovanje na delovno opravilo »vodenje informacijske službe« za dva meseca in sicer do 31. 3. 1980.

Glede na to, da se pripravljajo spremembe samoupravnega sporazuma o organizaciji in sistemizaciji predlagamo, da bi podaljšali imenovanje za dobo 3 mesecev in sicer do 31. 3. 1980.

Delavski svet je soglasno sprejel sklep, da se Vereni Drmota podaljša imenovanje na delovno opravilo »vodenje računovodstva proizvodnih TOZD« za dva meseca in sicer do 31. 3. 1980, Nejku Podobniku pa se podaljša imenovanje na delovno opravilo »vodenje informacijske službe« za dva meseca in sicer do 31. 3. 1980.

Delavski svet delovne organizacije**17. redna seja DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE 21. 12. 1979**

Tudi na delavskem svetu DO so bila obravnavana ista vprašanja kot na DS TOZD, poleg tega pa še:

– plan DO za leto 1980

– poročilo odbora za izobraževanje

Plan DO za leto 1980

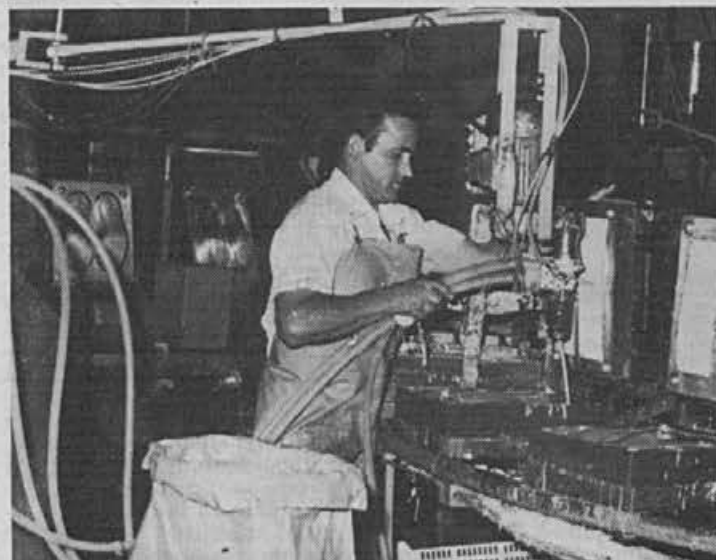
Dane Vehar je obrazložil plan DO Alpina za leto 1980, ki zajema: plan izvoza, količinski in vrednostni plan prodaje, količinski plan proizvod-

nje TOZD, plan investicij v TOZD in DSSS, vrednostni plan nabave, plan izobraževanja, plan režijskega materiala, plan delovne sile in plan celotnega prihodka in njegove delitve.

Delavski svet je sprejel sklep, da se da plan v javno obravnavo in sprejme na zboru delavcev.

Vladimir Pivk je podal delavskemu svetu poročilo s 13. redne seje Odbora za izobraževanje, z dne 17. 12. 1979.

Delavski svet je sprejel sklep, da se potrdijo vsi sklepi odbora za izobraževanje v predlagani vsebini.

Koliko bo danes podplatov?

Kako ustvarjamo

Gospodarno izkoriščati energijo

V letu 1979 smo za potrebe ogrevanja v obratu Žiri porabili 365 ton srednje težkega kurilnega olja. To je izraženo v dinarjih okrog 82 starih milijonov. Če k temu znesku prištejemo še osebne doh. kurjačev 228.378 je skupaj 1.048.378 dinarjev.

V obratu Gorenja vas so za kurjavo uporabili pretežno odpadke, delno iz obrata Žiri v glavnem pa iz lastne proizvodnje.

Tako je bilo kurjave nabavljene le za 12.100 din premoga. Ker pa za kurjenje peči v glavnem skrbijo strazarji odnosno mehaniki med delovnim časom, zato tudi stroški za OD niso bili pri tem obračunani.

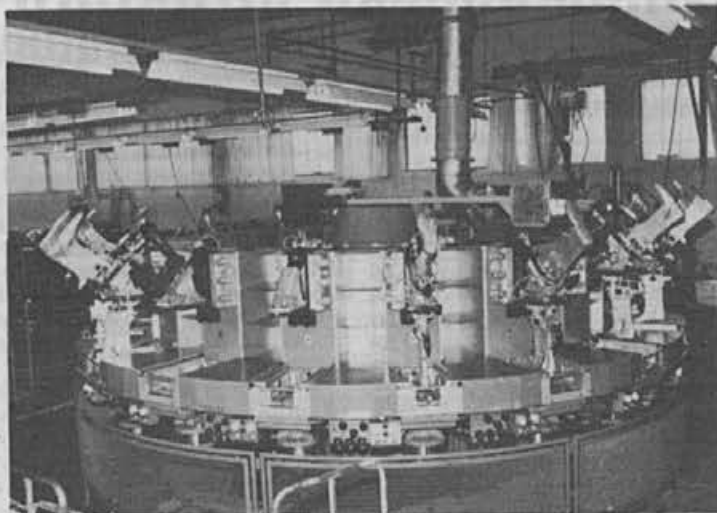
Za obrat Col pa je v istem času porabljen 9500 kg lahkega kurilnega olja v vrednosti 40.000 din. Prav tako ni pri tem OD, ker je kurjenje avtomatizirano.

Če te stroške seštejemo, smo porabili:

- za obrat Žiri 1,048.378
  - za obrat Gorenja vas 12.100
  - za obrat Col 40.000
- Skupaj 1,100.478

Predvidevamo, da se bodo ti stroški v letu 1980 precej dvignili, zato bo tudi na tem področju potrebno čim bolj gospodarno izkoriščati energijo.

Anton Žibert

Red in čistoča sta lahko pogoj dobrega dela in zadovoljstva

RAVNANJE ZA ZGLED

Veliko smo se že pogovarjali o čiščenju strojev. Vendar govorjenje ne zaleže, vsaj pri nekaterih ne. Med nami pa imamo tudi nekaj takih delavcev, ki jim čut odgovornosti ne dopušča, da bi opustili pravo ravnanje pri čiščenju strojev. Zato jih sedaj kaže posnemati. Več ali manj je znano, da je avgusta lani po kolektivnem dopustu stekla proizvodnja pri nabrizgovanju podplatov na tekaško obutev. V ta namen smo nabavili nov stroj DESMA. Poznano je, da so pri brizganju PU materialov stroji navadno zelo zamažejo. Vendar to ne moremo trditi v našem primeru. Pri omenjenem stroju so delali z velikim čutom odgovornosti dragega stroja ljudje, ki se zavedajo, kako zelo je pomembno, da je stroj dobro vzdrževan, da bi lahko na njem nemoteno delali tudi jutri, ne samo danes, kar zelo vpliva na delovni uspeh tozda, kakor tudi delovne organizacije v celoti.

Zato je prav, da jim damo vse priznanje in pohvalo. To pa je pogojevano z manjšimi stroški vzdrževanja, zato jim gotovo pripada tudi nagrada. Vsem ostalim pa naj bo tako ravnanje svetel vzor, kako je mogoče tudi take stroje obdržati čiste in urejene, čeprav so izpostavljeni nečistočam, kakor v drugih obratih.

Upam, da te besede ne bodo zaman. Upam, da bodo te delavce posnemali tudi delavci pri ostalih strojih.

Anton Žibert

Iz naših prodajaln

Prvi po novem letu so se oglasili delavci naše prodajalne v Karlovcu. Poglejmo, kaj nam pišejo.

Prodavaonica »Alpina« u Karlovcu otvorena je 1959. godine, u starom trgovačkom djelu grada. U prvom periodu poslovni rezultati su bili zadovoljavajući, no preseljenjem tržnice u novi dio grada frekvencija potrošača je znatno smanjena, a time su izostali i poslovni uspjesi. Zbog te negativnosti bilo je nužno tražiti novu, povoljniju lokaciju prodavaonice. Nakon izvjesnog vremena, tj. 1976. godine prodavaonica je preseljena u novi lokal, koji je bliži centru, ali još uvijek na manje frekventnom mjestu. Medjutim, iako se nalazi na spomenutom mjestu naša prodavaonica svojim izgledom i modelima privlači i u većini slučajeva zadovoljava želje potrošača.

U početku 1978. godine u prodavaonici je bilo dvoje zaposlenih da bi naglim povećanjem prometa u 1979. godini, odnosno ostvarenjem plana od 160% bilo zaposleno 5 radnika. Povećanje prometa ukazalo je i na potrebu proširenja skladišnog prostora, jer veći promet zahtjeva i širi asortiman, odnosno veći izbor. Već

početkom prošle godine uspjeli smo pronaći skladište, iako baš nije u neposrednoj blizini prodavaonice. Uz sve te nedostatke poslovni rezultati su vrlo dobri, zahvaljujući maksimalnom zalaganju svih zaposlenih, da zadovolje želje svakog potrošača.

Prodavaonica je snabdjevena svim vrstama obuće od modne do klasične, kao i sportske koja se kod nas dosta traži, zbog toga što se Karlovac nalazi u neposrednoj blizini planinskih krajeva, gdje se ljudi sve više bave planinarenjem i skijanjem. Takodjer su veoma tražene poznate »Žiri bakandže« koje u protekloj sezoni nismo imali u dovoljnim količinama i u svim veličinama.

Postignuti rezultati mogli su biti i bolji, ali su na to utjecali loši vremenski uslovi, te rokovi isporuke.

Prodavači: Ana Basarac, Ivanka Jurajević, Biserka Duić, Mile-rad Vidaković i poslovodja Blaženka Milerad. Nadamo se da ćemo zajedničkim radom i zalaganjem cijelog kolektiva postići predviđeni plan i ostvariti još bolje poslovne rezultate.

Tudi mi jim želimo veliko kupcev — pa tudi veliko sodelovanja v TOZD delovne organizacije.

Važno je da vemo • Važno je da vemo • Važno je da vemo

Izboljšati kvalifikacijsko strukturo zaposlenih

Leto 1979 je za nami, zato je prav, da na kratko pregledamo, kako smo kadrovali in kako se je gibalo stanje zaposlenosti. V ta namen si oglejmo naslednjo tabelo:

TOZD	Stanje 1. 1. 79	Prijav.	Odjav.	stanje 31. 12. 79	Poveč.	%
obutev Žiri	789	76	63	802	13	1,65
od tega Žiri	687	55	59	683	-4	-0,58
od tega Col	102	21	4	119	17	16,66
Obutev Gor. vas	173	12	11	174	1	0,58
Plastika Žiri	132	26	30	128	-4	-3,03
Prodaja Žiri	356	58	31	383	27	7,58
DSSS	229	26	13	242	13	5,68
SKUPAJ	1679	198	148	1729	50	2,98

Iz te tabele se vidi, da je bila v letu 1979 poprečna stopnja rasti zaposlenosti za celotno delovno organizacijo 2,98 %, kar pomeni, da nismo presegli predvidene 3 % stopnje rasti, ki je bila z resolucijo leta 1979 določena za našo občino. Ugotavljamo tudi, da se je stanje zaposlenosti po posameznih tozdih zelo spreminjalo. Največji porast zaposlenosti je bil v obratu na Colu. Razlog za tako povečanje je v tem, da smo v obratu na Črnem vrhu obnovili dodatne prostore, zaradi nujnih potreb delovne organizacije, ter zaposlili nekaj delavk. Na Črnem vrhu pa zaenkrat tudi še nimamo problemov z delavci, ker je še precej žensk, ki bi se želele zaposliti v našem obratu na Colu in Črnem vrhu. Precej visok odstotek zaposlenosti je bil tudi v TOZD Prodaja Žiri in to predvsem na račun povečane zaposlenosti po prodajalnah po naših drugih republikah. Zaradi močno povečanega prometa v jesenskozimski sezoni je bilo v ostalih republikah po prodajalnah več zaposlitev za določen čas. Poleg tega je bilo več zaposlitev za določen čas zaradi nadomeščanja delavk v času porodniškega dopusta.

V TOZD Obutev Žiri je bilo z več dijaki in študenti sklenjeno delovno razmerje za določen čas in to v času poletnih počitnic.

Tudi v DSSS je bil odstotek povišanja zaposlenosti precej visok, vendar ne na račun širjenja administracije ali novo sistemiziranih delovnih nalog. Vzrok povečanja je v tem, ker je bilo v dveh primerih nujno nadomestiti delavko v času porodniškega dopusta, zato je

bilo z eno delavko sklenjeno delovno razmerje za določen čas. Povem naj tudi to, da v teh primerih ni bilo možno najti nadomestila za čas odsotnosti delavke v času porodniškega dopusta, zato je v takih primerih nujno, da se naloge odsotne delavke porazdelijo med ostale delavce znotraj oddelkov, čeprav večkrat tudi na račun manjše količine opravljenih nalog in slabše kakovosti.

Poleg tega so v lanskem letu sklenili delovno razmerje trije pripravniki, ki so prijavljeni v času opravljanja pripravniške prakse v delovni skupnosti skupnih služb, čeprav opravljajo prakso tudi v ostalih tozdih. V mesecu novembru so bili štiri delavci razporejeni iz TOZD Obutev Žiri v DSSS, in sicer v tehnični sektor v razvojno pripravljalo službo obutev zaradi povečane količine del pri pripravi nove kolekcije. Zato je tudi v TOZD Obutev Žiri prikazan zmanjšan odstotek rasti zaposlenosti, in sicer za štiri delavce.

V TOZD Plastika Žiri je vprašanje zaposlenosti najbolj

pereče, saj lahko ugotovljamo razmeroma visok odstotek fluktuacije, število zaposlenih pa je v primerjavi s stanjem 1. 1. 1979 zmanjšano kar za 4 delavce. Vzroki za prenehanje delovnega razmerja v letu 1979:

1. Prenehanje del. razmerja delavca po njegovi volji na osnovi pismene izjave	47
2. Prenehanje del. razm. delavca brez odpovednega roka	14
3. Prenehanje del. razm. zaradi izrečenega disciplinskega ukrepa	1
4. Odhod v JLA	9
5. Upokojitve	12
6. Določen čas	39
7. Smrt	1
SKUPAJ	123

Ostali delavci, ki so v prvi tabeli izkazani pod prenehanjem delovnega razmerja, predstavljajo prerazporeditve iz tozda v tozd (25 delavcev).

Po posameznih tozdih je pregled vzrokov prenehanja delovnega razmerja delavcev naslednji:

TOZD	po vo- lji de- lavca	brez odp. roka	Dis. ukr.	JLA	Upok.	Dol. čas	Smrt	Sku- paj
Obutev Žiri	20	3	-	3	6	19	1	52
Obutev Gor. vas	4	3	1	-	1	-	-	9
Plastika Žiri	7	6	-	3	-	11	-	27
Prodaja Žiri	11	2	-	2	2	9	-	26
DSSS	5	-	-	1	3	-	-	9
SKUPAJ	47	14	1	9	12	39	1	123

In kako v letu 1980?

Za leto 1980 smo planirali 2 % poprečno stopnjo rasti zaposlenosti za celotno delovno organizacijo. Tako zmanjšan odstotek stopnje rasti zaposlenosti kaže na to, da bomo prešli na intenzivno zaposlo-

vanje, s tem da bi zadoščal naravni prirastek ob kolikor mogoče dobro izkoriščenih preostalih delovnih rezervah. Kljub razvojni politiki zaposlovanja pa v bodočem planskem obdobju že lahko pričakujemo občutno pomanjkanje delavcev, zato je ena izmed rešitev vsaj delno, z zaposlovanjem delavcev iz drugih republik. Na našem področju namreč delavcev ni več, prav tako ni veliko delavcev na časnem delu v tujini, da bi lahko računali na njihovo vrnitev.

Vzporedno z gospodarskim in družbenim razvojem pričakujemo pospešen proces v izboljšanju kvalifikacijske strukture, zato naj bi se tudi delež ozkih profilov zniževal.

Marta Mlinar

Angelca Filipič

kadrovske novice

V mesecu decembru ni bilo primerov nastopa delovnega razmerja. Prav tako ni bilo primerov prenehanja delovnega razmerja, razen v TOZD Prodaja, kjer je z delom prenehalo 5 delavcev in sicer: Petar Mojzeš iz prodajalne Subotica in Franc Berlic iz prodajalne Alpina IV v Ljubljani, na podlagi njihovih izjav za prenehanje delovnega razmerja. Branislav Gajović iz prodajalne Beograd I, Radmila Zvonar iz Bjelovara in Jelka Janjčič iz Osijeka so prenehali z delovnim razmerjem po odločbi za določen čas.

Po stanju 1. 1. 1980 je bilo v Alpini vseh zaposlenih 1729.

Angelca Filipič

Pozočili so se

Mariji Petrovčič, delavki iz obrata Col, želimo ob vstopu na novo življenjsko pot sreče in zadovoljstva.

Dopisujte
v glasilo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Letos manjša stiska na letovanjih

Za člane kolektiva je bilo v letu 1979 organizirano letovanje v Umagu, Stupicah, Banjolah in Čateških toplicah ter na Rabu. Spomladi smo načrtovali še nakup dveh prikolic, ki pa jih zaradi potresa v Črni gori nismo mogli dobiti. Zato je imela spomladi komisija za letovanje težko delo, ko je uvrščala v izmene.

V Umagu, kjer imamo 42 ležišč so letovali 404 letovalci. Plan oskrbnih dni je za leto 1979 znašal 2560 dni in smo ga presegle za 97,1 dan, za kar nam je Počitniška skupnost v Črni gori nismo mogli dobiti. Zato je imela spomladi komisija za letovanje težko delo, ko je uvrščala v izmene.

V Banjolah, kjer so tri prikolicice, je letovalo 28 družin. Zasedenost je bila dobra – polnih sedem izmen.

V Stupicah so postavljene 4 prikolicice, v katerih je letovalo 32 družin.

V Čateških toplicah je bila postavljena ena prikolica, ki je bila zasedena od 13. junija do 1. oktobra (14 izmen). Ker je bilo prijav več kot jih je bilo možno rešiti, smo vzeli v glavni sezoni v zakup še turistične sobe. Skupno je letovalo v Čateških toplicah 23 družin.

Na Rabu smo imeli v zakup od 20. junija do 10. septembra hišo s 14 ležišči in kuhinjo. Tu je letovalo 71 letovalcev. Kljub večji ceni penzion (200 din) je bila tudi tu zasedenost dobra. Nezasedena so

bila ležišča le v predsezoni in posezoni ter ob menjavi izmene, če je le ta padla na dneve, ko je veljala omejitev voženj.

Planirana sredstva za organizacijo letovanj smo porabili takole:

1. Ker ni bilo možno dokupiti novih prikolic, smo se odločili za obnovitev hiše in opreme v Umagu. Za ureditvena dela smo porabili 94.067,05 din od tega predstavlja vrednost porabljenega materiala 58.645,90 din. Nakup nove opreme (pogradi, jogi in odeje) nas je stal 227.190,00 din.

2. Regresi, izplačani članom kolektiva za oskrbne dneve, če so v kolektivnem dopustu letovali drugod, ali v predsezoni in posezoni v naših prikolicah, znašajo 14.100,00 din.

3. Postavitev in ureditev prikolic za bivanje 7405,68 din oziroma za prezimovanje.

4. Naše pogodbene obveznosti za parkiranje prikolic in zakup ležišč drugod so bile:

– v Stupicah:	
prezimovanje	5.200,00
1. 5. – 30. 9.	32.000,00
– v Banjolah:	19.008,00

– v Čateških toplicah:	
prikolicice	1.800,00
turistične sobe	11.735,00
– na Rabu:	
prenočišča	84.722,40
davek	24.242,40
za uporabo	
kuhinje	13.000,00
čiščenje	
in prijava gostov	7.000,00
SKUPAJ	198.707,80

Vplačila članov kolektiva za uporabo prikolic oz. ležišča so znašala:

	din
– za Banjole	13.720,00
– za Stupice	15.820,00
– za Rab	39.660,00
– Čateške toplice:	
prikolicice	1.020,00
sobe	840,00
SKUPAJ	71.060,00

Nepokriti stroški znašajo 127.647,80 din. Ti stroški so bili tekom leta pokriti iz sklada skupne porabe TOZD Obutev, kasneje pa se ti stroški razde-

lijo po stanju zaposlenih na dan 1. 1. 1979 in se refundirajo na sklad skupne porabe TOZD Obutev.

Skupno smo porabili dinarjev 541.470,50 za organizacijo letovanj v letu 1979.

In kako bomo reševali pomanjkanje ležišč letos?

Se vedno bomo imeli v zakup za celo sezono ležišča na Rabu, poleg tega pa bomo dokupili štiri nove prikolicice, od katerih bomo dve postavili nekje na jugu jadranske obale, po eno pa v Čateške toplice ter v Banjole, za kamor je bilo lani največ nerešenih prijav. Razpis za letovanje bo letos verjetno že v februarju ali začetku marca, tako, da bi ostalo še dovolj časa in možnosti, če bi bilo potrebno prek turističnih agencij iskati manjkajoča ležišča. Seveda pa računamo, da letos ne bo take stiske za ležišča kot je bila lani, saj bomo dokupili štiri nove prikolicice.

Marija Kastelec

Uvajalni seminar – pogoj za boljše delo

Dolžnost in pravica vsakega delavca je, da se stalno izobražuje in s tem izpopolnjuje svoje delovne možnosti, da lahko več prispeva k produktivnosti dela in boljšim samoupravnim odnosom v temeljni organizaciji.

Zato smo meseca novembra 1979 na zborih delavcev sprejeli samoupravni sporazum o izobraževanju. Ta v svojem 13. členu govori o dopolnilnem izobraževanju delavcev, kjer je med drugim določeno, da v tovarno uvajamo delavce z uvajalnim seminarjem, ki obsega poleg splošnih informacij o delu DO in TOZD zlasti še informacije s področja varstva pri delu.

14. in 15. decembra smo organizirali uvajalni seminar za 34 delavk iz TOZD Obutev – enota Črni vrh in Col.

14. dec. je potekal seminar v Črnem vrhu. Udeleženke so se seznanile z zgodovino, organizacijo, samoupravno organiziranostjo tovarne (Boris Markelj), z varstvom pravic delavca (Marinka Tušek), s kadrovskimi vprašanji (Marta Mlinar). O varstvu pri delu jih je seznanjala Marija Kastelec.

15. decembra zjutraj pa so udeleženke nadaljevale s seminarjem v Žireh.

Po zajtrku so v sejni sobi s testom dokazovale osvojeno znanje s področja varstva pri delu.

Nato se je začel strokovni del seminarja. Marjan Bogataj in Jaka Bogataj sta seznanila delavke z materiali za izdelovanje obutve ter z vrstami obutve, ki jih izdeluje naša delovna organizacija.

Sledilo je najzanimivejše: pod vodstvom šefa tehničnega sektorja in vodje TOZD Obutev Žiri so si delavke ogledale vse proizvodne obrate Alpine v Žireh.

Med tem časom so kuharice zavihale rokave še malo više in pripravile kosilo še za naše udeleženke seminarja.

Sobota se je prevesila v popoldan. Avtobus je odpeljal nazaj proti Primorski. Upam, da so delavke s seminarjem zadovoljne.

Organizator izobraževanja
Eva Dolenc

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo

DELO DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ V KRAJU

V razgovoru so sodelovali: Bogdan ERZNOŽNIK, predsednik IO krajevne konference SZDL Žiri, Ivan CAPUDER, sekretar koordinacijskega sveta Zveze komunistov, Vinko KOPAČ, predsednik koordinacijskega odbora zveze sindikatov v krajevni skupnosti, Viktor GALIČIČ, predsednik koordinacijskega odbora združenja zveze borcev in Janez KOSMAČ, predsednik koordinacijskega sveta ZSMS Žiri.

Razgovor je vodil Nejko Podobnik, zapiske je pripravila Anuška Kavčič, fotografirala pa Brigita Grošelj.

1. Čemu ste dajali prednost v letu 1979, katere uspehe ste dosegli, kakšni so bili problemi — v vaši organizaciji

Bogdan ERZNOŽNIK:

Kolikor vemo, je bila krajevna konferenca v lanskem letu kot tudi vsa njena telesa; (vaški odbori), na novo izvoljena in naša prva akcija je bila, da začnemo delati prav na tem področju, da se vsa ta telesa pri krajevni konferenci povežejo in začnejo delovati.

Mislím, da smo ravno tu dosegli določene uspehe, saj

začetku sem že omenil organiziranost. Najbolj uspešni smo bili prav pri zaključni vaji najširše akcije »Nič nas ne sme presenetiti«. Lahko smo videli, kako znajo ljudje neko akcijo izpeljati, če se za to zavzamejo. V tej akciji se je pokazalo, da so bili ravno vaški odbori najbolj aktivni in so v celoti izpolnili naloge, za katere so bili zadolženi.

Omenim naj še to, da so bile pri krajevni konferenci organizirane oz. postavljene razne komisije, odbori, sekcije in tu moramo izpostaviti delo kadrovske komisije, ki je morala prav gotovo delati zelo natančno in vložiti veliko dela, da so te komisije tako dobro sestavljene.

Pri krajevni konferenci je bila imenovana tudi komisija za izdelavo sanacijskega programa za reševanje problematike pri DPD Svoboda. Sanacijski program je v decembru obravnavala krajevna konferenca in sedaj je to prepuščeno svetu krajevne skupnosti v ocenitev. Naša želja pa je, da ta program pride v smernice in elemente, kasneje pa v plan.

O delu izvršnega odbora krajevne konference ne bi dosti govoril. Odbor je pač moral narediti tisto, za kar je bil zadolžen s posameznimi sklepi, kar mu je naložilo predsedstvo itn.

Omenil bi še dobro delo komisije za informacije, dobro sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v kraju. Veliko je pomagal kolektiv osnovne šole, kjer so bili mnogi zelo aktivni.

Dosegli smo tudi dobro povezavo z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami izven kraja, to je v Poljanah, Rovtah, Sovodnju, Gorenji vasi. Na teh sestankih smo načeli širša vprašanja, ki zadevajo celotno območje poljske doline.

Premalo po smo naredili za utrjevanje delegatskega sistema in na področju povezave Krajevne konference SZDL s sindikati v

delovnih organizacijah in TOZD

Dvakrat smo imeli tudi sestanek Krajevne konference SZDL, kjer smo razpravljali o naši boljši organiziranosti, o potrebnih pripravah pri izdelavi plana 1981–85. Socialistična zveza se je v z vaškimi odbori aktivno vključila v organizacijo razprav o smernicah plana, prav to bomo morali narediti sedaj z elementi. No, na sestanku smo razpravljali tudi o problemih stanovanjskega go-

Bogdan ERZNOŽNIK:

Delo z vaškimi odbori poteka tako, da po potrebi izvršni odbor skliče sestanek z vsemi predsedniki vaških odborov, kjer se pogovorjamo o določenih vprašanjih, sprejemamo zadolžitve in podobno. Kar pa gre za posamezne javne razprave, kot smo na primer imeli sedaj — smernice za sestavo planov, pa določimo nekaj članov izvršnega odbora krajevne konference, da se udeležijo sestankov vaških

spodarstva, o reformi šolstva, o sanacijskem načrtu DPD Svoboda, o bodočem razvoju kmetijstva in tudi o aktivnosti in delu klubov in društev. Tako je delo na tem področju bolj organizirano in delujemo skladnejše.

Nejko PODOBNIK:

Kako vam je uspelo vzpostaviti sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami? Kakšno je sodelovanje z organi krajevne skupnosti?

Bogdan ERZNOŽNIK:

Mislím, da to sodelovanje vzpostavlja in postavlja na pravo mesto že sestava predsedstva, ker so v predsedstvu zastopani predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij. Tudi sodelovanje je tudi že tukaj, saj skupno obravnavamo določene probleme. Večje sodelovanje pa bo treba doseči s sindikati po temeljnih organizacijah, čeprav smo to že dosedaj načrtovali, vendar do kakšnega poglobljenega sodelovanja ali konkretnega reševanja krajevnih ali gospodarskih problemov ni prišlo in to bomo morali še urediti.

Nejko PODOBNIK:

Kakšno pa je konkretno sodelovanje z vaškimi odbori? Ali so to operativni plani, srečanja ipd. ali je to samo izmenjava zapisnikov?

odborov, z namenom, da pomagajo tolmačiti in reševati posamezne zadeve. To so širši problemi, imamo pa tudi nekaj operativnih, omenim naj članarino, ker smo imeli letos okrog tega precej problemov, kar velja tudi za vključevanje novih članov.

Nejko PODOBNIK:

Opažamo, da so včasih vaški odbori v manjših vaseh bolj aktivni kot »mestni« vaški odbori. Kako krajevna konferenca ocenjuje ta pojav?

Bogdan ERZNOŽNIK:

Res je. Mislím, da bi morali posebno pohvaliti prav vsake odbore v Brekovicah, Račevi, Žirovskem vrhu. Ti odbori imajo namreč v programu svojega dela tudi prireditve, ki se jih mi tukaj v centru ne spomnimo. To so razne prireditve ob dnevu žena, v teh vaških odborih so zelo dobro vključeni v gasilske enote. Ne smemo pa pozabiti vaškega odbora Selo. Tu so si sami uredili prostor, kjer se sestajajo.

Tudi vaški odbori se včasih srečujejo z določenimi težavami. Navada je, da se od vsakega vaščana, ki umre, poslovimo z nekaj besedami, prav pri tem pa se dostikrat zatakne: ljudje se pogosto težko odločijo za to odgovornost vendar se zavedajmo da je to osnovno, kar smo dolžni spominu sovaščanov.

smo zelo složno sodelovali z vaškimi odbori, predsedstvom krajevne konference in izvršnim odborom.

Motilo pa nas je to, da smo včasih naleteli na nesklepnost posameznih sestankov in mislim, da zaradi neodgovornosti posameznikov, ki so sprejeli določene funkcije in jih ne opravljali. Povedati moram tudi, da pride v določenih primerih do odklajanja nalog, vendar menim, da kljub temu, da imamo vsi dovolj dela, do tega ne bi smelo prihajati. To bo treba prvenstveno v prihodnje nujno upoštevati.

No, kljub temu pa smo dosegli tudi nekaj uspehov. V

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Nejko PODOBNIK:

Kako doseči, da bi prišlo do večjega medsebojnega sodelovanja na podlagi usklajevanja interesov delovnih organizacij? Na primer kadrovski problem, varstvo okolja ipd. Ali se krajevna konferenca lotuje tudi takih stvari?

Bogdan ERZNOŽNIK:

Do sedaj se teh problemov še nismo lotili. Mogoče za to tudi ni bilo pobudnika ali predlagatelja. V programu za drugo leto bomo več pozornosti posvetili prav pobudi sindikatov v kraju, da bi nastopali enotnejše.

Nejko PODOBNIK:

Kako se je do sedaj vključevala krajevna konferenca v priprave za srednjeročno planiranje in faze, ki smo jih že prešli?

Bogdan ERZNOŽNIK:

Razpravo okrog smernic smo organizirali po vaških odborih, elementov pa dosedaj še nismo obravnavali.

Kako pa je v svetu ZK Krajevne skupnosti?

Ivan CAPUDER:

V letu 1978 je bil to še komite in po kongresu te funkcije ni bilo več; od takrat naprej delujemo pod imenom svet zveze komunistov KS Ziri. Ta vloga se je v bistvu precej spremenila. Prej smo že izdelali programe, tudi kako si delovati z osnovnimi organizacijami in občinskimi komiteji, sedaj pa smo se deloma preusmerili, da rešujemo krajevne probleme skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, ne več tako samostojno.

Takoj na začetku bi lahko omenil, da tistih osnovnih stikov, ki bi jih morali imeti z osnovnimi organizacijami, dosedaj nismo uspeli vzpostaviti, tako se obnašamo bolj »samorastniško«. Vendar to nas niti ne moti preveč, ker smo krajevne probleme v glavnem reševali uspešno, bodisi samostojno, največkrat pa skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v kraju. Skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami tvorimo neko koordinacijo pri krajevni skupnosti, s čimer poskušamo reševati razne zadeve v kraju. Idejno pa delujemo bolj malo, ker je vsak član svoje osnovne organizacije.

Kar pa zadeva krajevno problematiko, na osnovi katere smo največ delali, je tako, da smo največkrat intervencijska služba. Smo pač tak organ, (saj smo koordinacija), ki naj bi deloval problemsko in smo

zato tam, kjer so problemi in mislim, da smo bili vedno tam, kjer je bilo najbolj potrebno.

Posebej moram poudariti še koordinacijo, ki je precej pomembna, na osnovi te koordinacije smo tudi prišli do določenih zaključkov, ko se je pozneje tudi sindikat organiziral preko koordinacijskega organa. Res je, da smo premalo pozornosti posvečali problematiki združenega dela, vendar tudi tega nismo povsem zanemarili in smo reševali nekatere probleme v delovnih organizacijah v kraju.

Nejko PODOBNIK:

Kaj pa predstavlja koordinacijo med osnovnimi organizacijami?

Ivan CAPUDER:

Tukaj je precej pomanjkljivosti. Smo v bistvu še vedno bivši komite. Nismo niti ustrezno voljeni.

Tu je tudi vzrok, zakaj nimamo boljših stikov z drugimi osnovnimi organizacijami v kraju.

Nejko PODOBNIK:

Kaj predstavlja stik med osnovno organizacijo in svetom? Ali je to zapisnik, ali razmeroma stalna oblika obveščanja po telefonu, ali slučajna informacija, ki jo nekdo posreduje.

Ivan CAPUDER:

Zivo delovanje, mislim, bi moralo predstavljati ta stik, čeprav v praksi vidimo, da ni tako.

So pa še dodatne težave.

Sekretarji osnovne organizacije so, na primer, poklicani na posvete komitejev v občini, sekretar sveta pa ni pozvan na tako posvetovanje.

Upam, pa trdit, da smo delovali, da v kraju dosežemo enotnost, in mislim, da smo dosegli določene uspehe. Ta enotnost sicer precej krhka,

ker se še vedno čutijo posledice preteklosti.

Če omenimo osnovno organizacijo ZK v Alpini, lahko rečemo, da se v tisto glavno problematiko, o kateri bi morali največ razpravljati — to je gospodarstvo, področje samoupravnih aktov, vse premalo poglabljamo.

Kar zadeva komuniste, mislimo, da nezadostna razgledanost ne bi smela biti vzrok za nedejavnost, čeprav prihaja tudi do tega. Tudi v samoupravljanju prevladuje bolj formalizem, ni prave žive razprave, ne samo v okviru zveze komunistov, ampak tudi pri delu samoupravnih organov. Na dnevnem redu je vedno ogromno točk, ki jih skušamo čim hitreje preiti. To se ne dogaja samo pri nas, problem učinkovitosti delegatskega sistema je vedno večji, posvečamo pa mu premalo časa.

Nejko PODOBNIK:

Tovariša Viktorja Galičiča bi prosil, da bi povedal nekaj o organizaciji borcev.

Viktor GALIČIČ:

Združenje zveze borcev je organizacija, kjer je članov vedno manj.

Danes organizacija šteje še približno 350 članov, povprečna starost pa je 64 let. Organizacijo vodi 13-članski odbor.

V naši organizaciji nastopa nov način dela. Znano je, da se vse naloge, ki jih je do sedaj opravljal zveza borcev samostojno, podružbljajo. To je predvsem skrb za prenašanje tradicij narodnoosvobodilnega boja, varstvo in vzdrževanje spomenikov, zgodovinska dejavnost, skrb za udeležence NOB. Vse to so stvari, ki morajo odgovornost prevzeti vse organizacije.

Če govorimo o naših nalogah, delu in uspehih, ne moremo mimo dela socialistič-

ne zveze in od njenega programa. Smo del teh naprednih socialističnih sil, zato je naše stalno družbenopolitično delovanje v socialistični zvezi, v konferenci, vaških odborih in z ostalimi organizacijami in sodelovanje v akcijah socialistične zveze (omenili smo že najvažnejšo akcijo Nič nas ne sme presenetiti).

V združenje zveze borcev spada še združenje vojaških vojnih invalidov in zveza rezervnih vojaških starešin. Vendar pa se je ZRVS osvojila, ker v to organizacijo prihajajo novi ljudje; borci, ki so bili svoj čas jedro organizacije, pa admirajo.

Če govorimo o uspehih zveze borcev, pa menim, da moramo ocenjevati skupno delo v socialistični zvezi. V konferenci socialistične zveze delujejo člani zveze borcev, prav tako v vaških odborih in v vseh ostalih organizacijah.

Še enkrat bi poudaril vajo »Nič nas ne sme presenetiti« in če je bila vaja ocenjena kot uspešna, potem so tudi uspehi borcev, ki so v vaji sodelovali, lahko dobro ocenjeni.

Seveda pa moramo pri tem upoštevati tudi našo težavo, da aktivnost, akcijska sposobnost članov ZB postopoma upada, prav zaradi starosti in zdravstvenega stanja, kar je razumljivo. Poudariti pa moram, da je pripravljenost za delo članov zveze borcev, razmeroma dobra in lahko rečem, da je udeležba na raznih odborih in komisijah celo naboljša.

Organizacija Zveze borcev je v sodelovanju predvsem z borci in ostalimi uspela zbrati zbirko za muzej, ki je precej kakovostna, če upoštevamo, da smo precej gradiva v preteklih desetletjih odstopili občinskem in republiškem muzeju.

Na letni konferenci spomladi 1979. leta je bilo delo organizacije s strani občinskega odbora zveze borcev ocenjeno kot dobro s pripombo, da je mogoče preveč čutiti samo delo odbora, premalo pa članstva. Tudi tu imamo določene pomisleke. Najprej moramo pogledati strukturo članstva. Aktivnih borcev je že malo in so bolelni. Pravico do članstva v zvezi borcev imajo vsi vojaški vojni invalidi, vsi svojci padlih, medvojni pionirji in že prevladujejo ženske. Vse to pa pogojuje aktivnost organizacije.

Sklep konference je bil, da povsod tam, kjer so vaški odbori socialistične zveze, formiramo aktivne ZB, ker smo občutili neko praznino. Člane ZB. na terenu bi pritegnili v odbore socialistične zveze, ozi-

(Nadaljevanje na 10. stra-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

(Nadaljevanje z 9. strani)

roma povsod tja, kjer imajo sedanji predsedniki, oz. odgovorni funkcionarji vojaške obveznosti, da v tistem času, ko ne more opravljati dolžnosti, to prevzamejo tudi borci.

Čas hitro teče, z njim pa se umikajo tudi tisti ljudje, ki so poznali razmere. Dovolj je zbranega raznega gradiva, dovolj je tudi napisanega in objavljenega, ni pa stvar sistematsko obdelana, da bi res lahko služila kot osnova za zgodovino, zato je treba vključiti izvedence za obdelavo tega gradiva.

Glede prenosa tradicij smo delali predvsem preko osnovne šole in v okviru raznih vaj.

Kar zadeva varstvo spomenikov in kostnic je sprejet zakon, ki pa se še ne izvaja v celoti. Mi smo že pred tem, na predlog republiškega in občinskega odbora zveze borcev, poiskali delovne organizacije in društva, ki so sprejeli v oskrbo te spomenike.

Samoupravni sporazum, ki ga pripravljajo občinska skupščina, vključuje vse strukture družbe in izmed teh podpisnikov bo izvoljen odbor podpisnikov, ki bo vodil dela in usklajeval naloge za zaščito teh spomenikov.

Ta samoupravni sporazum bo določil tudi financiranje, ki bo prenesel odgovornost za vse to na krajevno skupnost.

Nejko PODOBNIK:

Kakšno je sodelovanje z muzejskim društvom?

Viktor GALIČIČ:

Muzej smo pripravili mi, vendar še preden je bil odprt, je bil prenešen v sklop splošnega žirovskega muzeja. S tem, da smo v upravni odbor predlagali nekaj naših članov.

Kakšna je konkretna skrb organizacije za borce?

Skrb za borce je sistemsko rešena. Imamo borčevske pokojnine, dodatke, priznavalnice. Z odbori socialistične zveze in ZB pa bomo morali skupno skrbeti za osamljene borce in jim pomagati. To je neke vrste patronaža, ki deloma že deluje.

Nejko PODOBNIK:

Poglejmo, čemu so največ pozornosti posvetili mladi.

Janez KOSMAČ:

Če se to vprašanje nanaša na krajevni svet socialistične mladine naj najprej povem, kakšen organ je to.

To je usklajevalec med vsemi mladinskimi osnovnimi organizacijami, ki jih v Žireh

deluje devet, od tega dve na terenu. Delo tega krajevnega sveta, ki ga sestavljajo predsedniki osnovnih organizacij, je delo po programih teh osnovnih organizacij, to je v delovnih organizacijah in dveh na terenu; Žirovski vrh in Breznica. Zavzemali smo se za to, da bi vsebinsko poudarjali položaj krajevnega sveta, ker tu ni prave povezanosti. Krajevni svet ne smatramo za neko organizacijo, ker ni izvršilni organ mladinske organizacije.

S povezavo smo nekako uspeli, ker smo v ta svet vključili predsednike. Največji problem je zaradi nesklepčnosti sestankov krajevnega sveta. Če pa ni sklepnosti, se ne moreš dogovoriti o skupnih akcijah in ne moreš delati.

Lansko leto smo sestavili program dela, ki naj bi se nanašal na probleme vseh osnovnih organizacij, vendar na ta program ni bilo pravega odziva.

Če hočemo pokazati na aktivnost mladih v Žireh, je svet moral organizirati določene akcije. Najbolj pomembne in zanimive pa so prav gotovo družbene akcije — razen prireditve, ki jih je še zmeraj največ in so najbolj obiskane.

Aktivnost mladih nasploh je kar zadovoljiva. Vključeni smo v razna športna društva, poleg tega je zelo pomembno družbenopolitično delo, vendar za to pa je premajhno zanimanje. Tako delo sloni le na nekaterih, ki so pripravljene sodelovati.

Lahko rečem, da je zadovoljiva povezava s socialistično zvezo, sodelujemo v komisijah, o katerih je govoril tovariš Erznožnik in v vsako komisijo predlagamo po enega člana.

Poleg tega težimo, da v organe krajevne skupnosti vključimo čimveč mladih, tako iz mladinske organizacije,

društev in povsod, kjer se mladi vključujejo.

Tudi v akcijo »Nič nas ne sme presenetiti« smo se mladi aktivno vključili in smo dokazali, da smo sposobni marsikaj narediti. Že prej sem omenil, da je povezava v kraju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami dobra. Lahko rečem, da tudi tu sodelujemo, prav tako v organih krajevne skupnosti, vendar to sloni na premajhnem številu mladincev, oz. članov, ker vemo, da je mladinska organizacija frontna organizacija mladih.

Pred šestimi leti je prišlo do reorganizacije mladinske organizacije. Prej se je imenovala Zveza mladine, sedaj pa je naziv Zveza socialistične mladine. Bistvo te reorganizacije je, da se vsak pionir prostovoljno odloči ali bo vstopil v organizacijo, ali ne. To pomeni, da članstvo ni avtomatično.

Nejko PODOBNIK:

Ali ste kaj ugotavljali, zakaj ni sklepnosti na sestankih?

Janez KOSMAČ:

Tega nismo še nikdar ocenjevali, vendar bo pri reševanju tega problema potrebna širša pomoč. Na koordinaciji smo že govorili o tem problemu. Potrebno bo dobiti neko obliko dela, ki bi bila primerna za današnji čas. Mogoče bi bilo dobro izvesti anketo, da bi ugotovili interese mladih.

Ko govorimo o klubski dejavnosti, se pojavi več problemov. Prvi je primeren prostor za razne oblike dela, prostor za družabno življenje mladih.

Omenil pa sem že da je krajevni svet zveze socialistične mladine koordinator dela in program tega dela, zato bi to delo slonelo na programih dela vseh osnovnih organizacij. Ker pa imajo vse osnovne organizacije probleme z organiziranjem, saj na sestankih ni prave udeležbe, so problemi še toliko večji.

Če bi govorili o aktivnosti mladinske organizacije v delovnih organizacijah, bi lahko rekli, da je še najbolj aktivna v Alpini in Poliksu, na terenu pa Žirovski vrh in Breznica, ki so si zadali velike naloge — urediti prostor, pomagali pa tudi pri izgradnji elektrifikacije ipd.

Že prej sem omenil, da so mladi zelo aktivni v raznih društvih, vendar prave povezave med mladinsko organizacijo in društvi ni. Tako, na primer, osnovna organizacija ne ve, koliko njenih članov se povezuje v raznih društvih.

Glede vključevanja in združevanja mladih menim, da se danes preveč čuti neka pridobitniška miselnost in vse premalo temelji na zavesti mladih.

Vinko KOPAČ:

Koordinacijski odbor v naši krajevni skupnosti je bil ustanovljen že pred dvema letoma, nekaj kasneje nas je k delu spodbudila tudi socialistična zveza in občinski sindikalni svet.

Namreč, mi smo v kraju že prej čutili potrebo po taki organiziranosti in to zaradi tega, ker so se pojavili problemi po delovnih organizacijah in v kraju samem, ki pa smo jih reševali vsak na svoj način. Tako smo dostikrat stvari bolj zamotali kot rešili.

Na začetku je večkrat prihajalo do problemov pri raznih športnih organizacijah, pri organiziranju dedka Mraza, ker smo stvari reševali vsak po svoje in nismo imeli enotnih stališč, vendar se je tudi še letos pokazalo, da še nismo popolnoma enotni. Res je, da ne moremo pričakovati že po enem letu sodelovanja, da bi bilo vse usklajeno, ker samoupravni organi po delovnih organizacijah te stvari različno ocenjujejo. Vendar menim, da moramo težiti k temu, da bomo v nekaterih skupnih stvareh enotni.

V lanskem letu smo, na primer, zelo dobro sodelovali pri organizaciji pomoči ogroženim občanom, delovno smo se lotili tudi reševanja smernic planov krajevne skupnosti. Menim, da bi morali zelo sodelovati tudi pri elementih, problem pa je, kako to doseči.

Vsi skupaj namreč še premalo čutimo, kaj je naša skupna dogovornost.

Nejko PODOBNIK:

Sindikat je organizacija delavcev v temeljnih organizacijah in torej nekako vodi žirovske delavce. Ali je odbor že deloval v tej smeri, ali se je loteval bolj obrobne akcije?

Vinko KOPAČ:

To so bile bolj obrobne akcije, oziroma tiste stvari, ki so se pokazale nujne in deloma reševali uspešno te probleme, vendar, dokler ljudje sami ne bodo čutili potrebe po reševanju določenih težav in tudi sami priskočili na pomoč, potem veliko uspehov na tem področju ne bo.

Nejko PODOBNIK:

Na katere probleme je naletel odbor lani?

Vinko KOPAČ:

Prvi problem je v tem, ker še vedno nimamo svojih prosto-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

rov. Shajali smo se enkrat v eni, drugič v drugi delovni organizaciji, v šoli.

Tudi informacije oz. zapiski ne krožijo, zato je medsebojna obveščanost bolj skopna. Na tak način se problemi v kraju (vprašanje preskrbe, varstva, stanje cest) ne bodo v redu reševali, čeprav prav delavci dajo največ denarnih sredstev.

Mislím, da nismo izkoristili vseh naših možnosti, da bi rešili tiste probleme, ki bi jih morali v prvi vrsti. Tako smo se bolj osredotočili na tiste stvari, ki so nas motile v okviru delovne organizacije, ne pa toliko na krajevne probleme. Premalo smo sodelovali tudi z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v kraju.

Dokler bo vsak delegat, ne glede iz katere sredine izhaja, zastopal samo svoje mnenje in ne mnenja množice, vidnih uspehov ne moremo pričakovati.

Tudi na področju rekreacije menim, da vlada še vedno preveliko mrtvilo.

Organizirana vadba poteka samo v osnovni šoli. V zimskem času bomo skušali organizirati smučarski tečaj, poskušamo pa s kopanjem v Železnikih, vendar tudi tu ne gre brez problemov. Ljudje radi govorijo, kako nič ni, ko je vse pripravljeno, tudi poseben avtobus, ni pa ljudi. Tako se je letos že trikrat zgodilo, da je bil avtobus skoraj prazen in če se udeležba ne bo izboljšala, bo prenehal voziti.

Lansko leto je bil na pobudo osnovnih organizacij sindikata organiziran tudi kros, ki pa se ga je zopet udeležilo le manjše število krajanov.

Nejko PODOBNIK:

Ali ima ta svet kakšen poseben program, ali vse izhaja iz koordinacije med osnovnimi organizacijami?

Vinko KOPAČ:

To je več ali manj koordinacija med osnovnimi organizacijami. Program je bil skupno sestavljen s pomočjo SZDL, vendar ga bo potrebno temeljito popraviti in prilagoditi našim željam in potrebam.

Nejko PODOBNIK:

Ali je možno, da bi koordinacijski odbor, v katerem so predsedniki osnovnih organizacij, za krajše obdobje sestavil operativni plan sodelovanja?

Vinko KOPAČ:

To je tudi stvar potreb in časa. Vendar mislim, da ni dovolj, če tako veliko delovno

organizacijo kot je Alpina v tem koordinacijskem odboru zastopa en sam član; mislim, da bi moral biti po eden iz vsake temeljne organizacije.

Nejko PODOBNIK:

Kakšna bi morala biti vloga občinskega sveta zveze sindikatov pri delu tega organa?

Vinko KOPAČ:

Dobili smo nekaj smernic za delo, vendar to le bolj na splošno. Naša želja pa je bila, da bi reševali tiste probleme, ki zadevajo nas, to pa prenesti na slehernega delavca, da bi vsak vedel, kam naj se obrne in da bi reševali probleme temeljnih organizacij.

Poudarjam pa, da bi morali izpolniti informacijski sistem, da bodo o določenih vprašanih obveščeni vsi delovni ljudje, ne samo člani izvršnih odborov po temeljnih organizacijah. Šele tako bodo lahko o njih tudi razpravljali. Kako bo sindikat izkoristil lokalno radijsko postajo?

Dokler bo samo predsednik odgovoren za delo osnovnih organizacij, v delovnih organizacijah ali v kraju, to ne bo steklo. Če pa bomo nekoč dosegli, da bi po vsakem sestanku redno posredovali informacije o predlogih in sklepih izvršnih odborov ljudem preko informacijskih sredstev v delovnih organizacijah, kar je za kraj preko radia, bo to sodelovanje možno. Najprej bo potrebno sestaviti program dela in tudi zadolžiti posamezne ljudi za posamezna področja.

2. Kaj načrtujete v letošnjem letu? (program dela)

Bogdan ERZNOŽNIK:

Programa ni težko napisati, vendar določiti pravo vsebino, je že težje. Programi na našem področju se sestavljajo tako, da smo program sestavili, posredovali v obravnavo vaškim

odborom, nato pa smo ga sprejeli na konferenci.

V programu za leto 1980 izhajamo prav iz teženj vaških odborov. Seveda pa se pri tem moramo držati smernic, ki jih daje republiška konferenca in občinska konferenca, čeprav program upošteva predvsem želje in interese krajanov.

Naj opozorim na nekaj stvari. Prav delu z mladimi bomo morali posvetiti večjo vlogo in sodelovati z mladinsko organizacijo.

No, že prej sem poudaril sodelovanje s sindikati in naša zadolžitev je, da tisto organiziranost, ki smo jo načrtovali že za leto 1979 ojačamo in postavimo na trdnjše noge in da delo po teh telesih tudi zaživi. Mislim, da so začetki obetajoči in če bo tako steklo, bo prav gotovo naslednje leto tudi več rezultatov.

Glede gradnje doma v Žirovskem vrhu menim, da je to treba postaviti na pravo mesto, da si dom pridobi družbenoekonomsko veljavo in da ga v plan vnesemo, ker ne bi bilo smiselno, da bi nekaj, kar smo že začeli, opustili.

Veliko dela nas čaka tudi na področju udejstvovanja posameznikov v posameznih telesih in mislim, da smo v Žireh dovolj močni, da bi složno lahko nekaj napravili. Vsi skupaj bomo morali skrbeti za hitrejši razvoj, ne smemo pa pozabiti na bistveno težavo oz. našo pomanjkljivost, da smo Žirovci bolj pridni in delavni, če gre za osebne interese, borimo se za čimboljši osebni standard, premalo pa smo pripravljeni združevati delo in čas za širše družbene akcije.

Omenil bi še, da bomo veliko pozornost posvetili samoupravni organiziranosti v kraju in njeni učinkovitosti.

Nejko PODOBNIK:

Ali je krajevna konferenca kdaj že razpravljala o zadovoljnih krajanih?

To je standard, ki pomeni osebni standard, družbeni standard in še osebno srečo. SZDL pa združuje vse interese. Kako bi to dosegli?

Ali se delegati zavedajo, da so delegati svoje delovne sredine? Kaj naj bi delegat predstavljal?

Bogdan ERZNOŽNIK:

Razumljivo je, da je končni cilj organizacije tudi zadovoljstvo, blaginja in sreča. Vendar je o tem potrebna še poglobljena razprava. Seveda, spet ni vse stvar samo konference, vlogo ima koordinacija. To, ali si delegat predstavlja, kaj bi moral biti, je verjetno razvidno že iz udeležbe. To je

področje, ki ga moramo osvežiti in obogatiti.

Če bi to navezal na delegatski sistem, lahko ugotovimo, da nekaj ni v redu in stvari ne tečejo tako kot bi morale. Nimamo tistih povratnih informacij, s katerimi bi delegat lahko šel na krajevno konferenco ali delegacije samoupravnih interesnih skupnosti. Ugotavljamo, da nam manjka časa. Mogoče bi morali oceniti samo organiziranost, če ustreza. Tu spet stojimo pred analizo razmer.

Kar zadeva delo oz. program krajevne konference, mislim da je organizacija vaških odborov zelo primerna, čeprav tudi vaški odbori dobijo smernice za delo in če so odbori dovolj aktivni, lahko o stvareh razpravljajo in predloge dopolnjujejo.

Mislím, da bi morali večjo pozornost posvetiti prav delovanju društev po posameznih področjih v kraju, malo bolj bi se morali vključiti tudi pri organizaciji raznih proslav in družabnih večerov.

Ljudje po vaških odborih in zaselkih bi morali presoditi, kaj se dogaja in ustrezno ukrepati.

Torej potrebno je, da bi se še bolj angažirali vsi in še bolj sodelovali z vaškimi odbori.

Nejko PODOBNIK:

Omenili ste, da povratnih informacij ni. Vendar povratne informacije so v bistvu reakcija krajevne konference, ker temeljne informacije dajo že vaški odbori, povratne informacije v obliki akcijskega načrta ali smernic naštudira konferenca s svojimi organi, vendar to je šele papir.

Bogdan ERZNOŽNIK:

Povratne informacije poskušamo vzpostaviti s posvetovanji z vaškimi odbori in s tem, ko se pomenimo, kako so neke neko stvar rešili.

Ivan CAPUDER:

Napovedujejo, da bo leto 1980 prineslo veliko sprememb v jugoslovanski politiki in gospodarjenju, tako tudi v Žireh. Že prej smo ugotavljali, da v kraju še ni take enotnosti, čeprav so Žiri eno samo gradbišče, po drugi strani pa se še vedno nismo sporazumeli o določenih stvareh, ki so pomembne za dvig družbenega standarda. Ugotovili smo tudi, da osebni standard hitreje raste kot družbeni in šele sedaj dohitevamo tisto, kar bi morali doseči že pred leti. In ravno to je glavni vir vseh nasprotij in konfrontacij.

Kar zadeva svet zveze komunistov moram poudariti, da

(Nadaljevanje na 12. strani)

razgovor za urednik Od tu in tam • Od tu in tam

(Nadaljevanje s 11. strani)

si bomo še naprej prizadevali, da bomo v sodelovanju z ostalimi dejavniki v kraju delovali in skušali vplivati na enotnost in pravičen odnos med DPO v kraju, da bi kraj kljub vsem omejitvam lahko normalno napredoval.

V organizaciji bomo morali krepiti odnose in akcijsko sposobnost, da bi končno le prišli iz slepe ulice in da bi problem, ki nas obdaja, reševali tako kot je treba.

Do sedaj ni še nihče omenil, da imamo v Zireh lokalno radijsko postajo, preko katere se da marsikaj doseči in ljudi spodbuditi.

Mislím, da bi član zveze komunistov moral delovati povsod, tako v zvezi sindikatov, socialistični zvezi, zvezi socialistične mladine in druge. Takega člana pa bi morali usposobiti, ker smo že ugotovili, da je veliko takih članov, ki jim ne dajamo ali pa ne sprejemajo raznih funkcij, medtem ko so drugi preveč obremenjeni.

Funkcije v kraju je nasploh potrebno drugače razporediti, ker od preobremenjenega človeka ne moreš pričakovati pravega učinka. Po drugi strani pa potem kritizirajo tisti, ki bi morali nekaj narediti.

Jasno je tudi to, da premalo delamo na tem, da bi razširili članstvo zveze komunistov in vprašati se moramo, zakaj je tako malo novih članov v zvezo komunistov, predvsem izobražencev in vodstvenih ljudi.

Zakaj? Mislím, da vzora ni. Verjetno pa pogosto tisti, ki bi se vključili v članstvo ZK, ne vidi pravega smisla, oz. ne vidi,

kaj bo njegovo delo, čeprav sedaj, ko smo osnovne organizacije na novo zastavili, lahko vidimo precej več poleta in smisla za delo in smo se že nekajkrat znašli v položaju, ko je bilo treba hitro ukrepati.

Mislím, da bi tako spodbudo bilo potrebno prenesti na vse osnovne organizacije.

Janez KOSMAČ:

Prva naloga, ki jo ima naša organizacija, je izvoliti novo vodstvo, vendar se tu srečamo s problemom, ker bo novo vodstvo hkrati tudi novo vodstvo osnovnih organizacij in novi program dela krajevnega sveta oziroma mladih v kraju, bo grajen na osnovi programa osnovnih organizacij. Ker pa tega osnovne organizacije do sedaj še niso naredile, konkretno o programu za naprej ne bi mogel veliko povedati.

Poudarjam pa, da bi si bilo potrebno prizadevati, da bi bila zavest in hkrati aktivnost večja, mogoče bi izvedli anketo, da bi videli po kakšnih aktivnostih mladi težijo.

Nekjo PODOBNIK:

Kaj organizacije pričakujejo od sredstev javnega obveščanja, kot je časopis, radio in tudi ostali viri, ki jih imamo?

Bogdan ERZNOŽNIK:

Mislím, da smo na radio še premalo navajeni, ker je to precej zahteven medij. Včasih tudi ne vemo, kako bi k temu pristopili, katerega povprašali, kako je potrebno to narediti. Vendar mislím, da zlasti radio zelo uspešno uporabimo pri našem delu. Radio je informacija v rokah družbe in mora služiti družbi.

Bitka za prostor pod soncem

Letos, 3. julija bo minilo že 16 let odkar so takratni računovodski delavci zaposleni v Zireh ustanovili svoje stanovsko društvo.

Tako kot se je gibala dejavnost računovodskih in finančnih delavcev, tako se je odražalo tudi delo v društvu samem. Ker sestavek nima namena razvijati zgodovino dejavnosti in aktivnosti, pač pa seznaniti širši krog o tem kdo smo, kaj delamo in kaj želimo, naj mi bo dovoljeno v nekaj stavkih strniti odgovore na ta vprašanja.

DRUŠTVO RAČUNOVODSKIH IN FINANČNIH DELAVCEV ŽIRI je organizacija, ki združuje in predstavlja vse zaposlene, ki se ukvarjajo

računu in periodičnih obračunih

— organizirati intenzivne tečaje oz. seminarje iz knjigovodskega, finančnega in planskega področja

— uvesti mesečne strokovne debatne krožke in nanje vabiti tudi zunanje strokovnjake

— ustrezno izvesti praznovanje 1. februarja — dneva računovodskih in finančnih delavcev

— udeležiti se športnega tekmovanja, ki ga tega praznika organizira ZRFD Slovenije

— popestriti družabno življenje društva in v ta namen prirediti piknik in izlet

— pričeti s srečanji z drugimi društvi RFD v Sloveniji

Na Črnem vrhu so se spet nekoliko razširili, sedaj zasedajo še en prostor več in uvajanje lepo teče. Tudi delavke so zadovoljne

pri svojem delu s knjigovodskimi in finančnimi deli. Nikaikor pa s tem niso zaprta vrata tudi ostalim administrativnim delavcem. Zavedamo se, da bomo lahko prodorni in učinkoviti le, če bomo čim številnejši.

Društvo trenutno šteje že 110 članov. Glede aktivnosti se društvo trenutno ne more preveč pohvaliti, kar se odraža tudi na odnosu članov do društva. Pred 2 mesecema pa smo si zadali nalogo, da obudimo dejavnost in pričnemo z delovanjem, v smeri kot jo je nakazal občni zbor. In katere so te aktivnosti:

— obnoviti in vzpostaviti stike z zvezo računovodskih in finančnih delavcev SRS

— v sodelovanju z društvom iz Škofje Loke organizirati seminarje o zaključnem

— navezati trdnejše stike in sodelovanje z DRFD v Škofji Loki

Ne bi rad, da bi to izvenelo kot hvala, vendar pa le velja poudariti, da nam je v tem kratkem času uspelo izvesti seminar za saldakontiste in pa izlet na Koroško, kar vse dokazuje, da smo trdno odločeni oživeti dejavnost društva in mu najti mesto in vlogo ki mu tudi pripada. Prepričani smo, da bo le naša pristna aktivnost porok in primerna spodbuda tistim, ki danes še niste člani in nekoliko skeptično opazujete in ocenjujete naš obstoj.

Naj izkoristim priliko in (obenem) povabim vse člane društva, da se 1. februarja udeležijo slovesnosti ob praznovanju dneva računovodskih in finančnih delavcev.

Predsednik
Janez Bohinc

KAJ TOREJ NAPRAVITI?

Očitno je, da se zlasti v KK SZDL načrti solidno oblikujejo, tudi prvi uspehi so že tu.

Podobno je v borčevski organizaciji. Pred njo je, zlasti sistematično zbiranje gradiva za ohranitev revolucionarne preteklosti Žirovcev.

Težje je v koordinacijskih svetih vseh teh ostalih družbenopolitičnih organizacij.

Usklajevalna funkcija v pravem pomenu še ni zaživela.

Prav gotovo je v prvi vrsti važno, da si v okviru SZDL najdemo mesto prav vsi.

V posameznih organizacijah pa bo treba bistvo dela prilagoditi temeljnim in širšim interesom delovnih ljudi, le-ti pa naj samo sooblikujejo program in souresničujejo. Tako bo delo bolj življenjsko in koordinacija v kraju bo nujna posledica dejavnosti.

V tej fazi bo seveda potrebno organizacijsko trdneje in sodobneje vzpostaviti sodelovanje.

Pa še to — na vseh ravneh poskrbeti za usposabljanje.

Nekaj časa je zbiral misli, brskal po spominih, potem pa je steklo.

Nizal je dogodek za dogodkom, ocenjeval in opisoval; komaj sem sproti sledil vrtincu, v katerem je ves čas živel Vinko Žakelj in ki je ta hip v spominih planil na površje.

Rojen na pragu prve svetovne vojne, leta 1914, torej v času, ko je bil poklic čevljarja v Žireh skoraj edina možnost, zato se je zanj odločil tudi Vinko.

»Delali smo po 10 ur dnevno, od 7. do 18. ure, z enournim odmorom za kosilo. Pri Gantarju v Novi vasi smo dobivali tudi važenjsko nagrado. Moja prva nagrada je bila 20 din, pred zaključkom važenjske dobe pa 400 din, kar je bilo v primerjavi s plačo pomočnika kar precej, saj so le-ti dobivali okrog 550–600 din.

Moram reči, da mi je šlo delo od rok, zato sem delal boljše dela, kot na primer – šivanje čevljev. Lahko rečem, da sem bil tudi z mojstrom v dobrih odnosih.

Bil pa sem tudi delavski zaupnik in ob stavki leta 1936 sem tudi sporočil mojstru, da smo se odločili štrajkati.

Zanimivo je, da smo takrat stavkali vsi enotno: plavi (sokoli), beli (napredni krščanski demokrati) in zeleni (nameščenci).

Kar zadeva moje vključevanje v družbena gibanja, lahko trdim, da je name uplival tudi oče, ki je kot ruski ujetnik prinesel iz tedaj rojene Sovjetske zveze revolucionarne ideje.

No, leta 1939 sem se osamosvojil in se začel ukvarjati z gostinstvom pri Naku v Račevi.

To pa je bilo že tik pred vojno.

Kako pa ste se vključili v narodnoosvobodilno gibanje?

»Koncem leta 1941 sem se udeležil ustanovnega sestanka narodnoosvobodilnega odbora pri Jožetu Kavčiču v Stari vasi na katerih so bili predstavniki večih strank. Odbor je imel najprej nalogo zbirati orožje, kasneje pa tudi hrano in drugo in sicer preko gospodarske komisije, v kateri sem delal v letih 1941/42. Spominjam se sodelovanja s krojačema Pertovtom in Bačnarjem ter Jožetom Kavčičem in Adolfom Grošljem, pa tudi z Beovičem na področju starih Žirov se je dalo v redu delati.

V NOB sem sodeloval pri gospodarski organizaciji do žirovske mobilizacije, oktobra 1943 pa sem odšel na Primorsko v Vojkovo brigado. Medtem se je pričela velika nemška ofenziva, v kateri smo bili razhajkani na vse strani. Nato pa sem se vključil v Škofjeloški odred.

Po nekem spopadu z belo gardo sem obolet in odšel v bolnico nad Srednjo vasjo. Tu me je po končanem zdravljenju zadržal bolničar Grog. Postal sem intendant. V začetku leta 1944 smo bili izdani in poskrbeti je bilo treba za novo bolnico pod Malenskim vrhom. Organiziral sem zbiranje lesa in vse opreme za gradnjo bolnice, kjer se je lahko zdravilo 14 borcev. Tudi tu smo bili izdani, vendar smo za to pravočasno izvedeli in se umaknili. Težave s tem seveda še niso prenehale.

Novembra 1944 pa sem odšel na novo dolžnost in sicer v zaščitni bataljon Pokrajinskega komiteja za Gorenjsko, kjer sem ostal do osvoboditve.

Takoj po vojni so ga dodelili Ministrstvu za prosveto vlade LRS, kjer je bil upravnik in intendant tečajev za učitelje v Kranju.

»Želel si je domov in se v Žireh lotil preoblikovanja gostinstva v družbeni sektor. Pri Nabavno-prodajni zadrugi Žiri smo ustanovili gostinsko podjetje pri Lipetu v Žireh.

Leta 1947 je bil izvoljen za predsednika KLO Žiri, ki ga je vodil dokaj uspešno, saj so takrat Žiri dobile za nagrado radijski aparat kot priznanje okraja Kranj.

1949. leta je postal predsednik planske komisije okraja Kranj, kjer je ostal do avgusta leta 1951, ko je odšel na novo dolžnost, in sicer za sekretarja okrajne zadrugne zveze, do leta 1952.

»Nato so me zadolžili naj ustanovim gostinstvo zadrugno podjetje v Kranju. V začetku je bilo tu zaposlenih 6 ljudi, bilo pa je tudi 300 tisoč din dolga.

Nastalo je samostojno gostinsko podjetje Hotel Jelen, ki je imelo kasneje 8 obratov in 105 zaposlenih. Ves čas od 1953 do 1968, ko sem odšel v pokoj, sem bil tu direktor.

Ob vsem tem je bil predsednik gostinske zbornice za Gorenjsko, član okrajne in republiške gostinske zbornice, 13 let član občinskega ljudskega odbora Kranj in Žiri.

»V tem času sem zelo aktivno sodeloval z Edvardom Hribernikom, Leandro Mlinarjem in Pavletom Zajcem pri gradnji nove šole v Žireh.

Bil je tudi pobudnik ustanovitve Mizarskega podjetja v Žireh in se v zvezi s tem dogovarjal s Francem Potočnikom; skupaj s Petrom Nagličem pa je bil pobudnik za gradnjo zadrugnega doma v Žireh.

Težki časi so bili to, zares trezno je bilo treba razsojati in ukrepati. Vinku je to ponavadi uspelo.

Pripoveduje urejeno, tehta svoje besede, zelo pozorno opazuje, kako sobesednik razume njegovo pripoved, oči pa se mu zasvetijo, ko omenim, da pravkar načrtujemo gradnjo centra, z gostinskimi in trgovskimi lokali. Začuti, da se uresničuje del njegovih nekdanjih idej.

Na koncu je naju čakalo še prijetno presenečenje. Vinko nama je pokazal lepo urejeno lovsko sobo. Kar vidi se, kako je ponosen nanjo. Ob tem naj še omenim, da je že 8-krat predsednik LD Jošt pri Kranju.

Čevljar, gostinec, družbeno-politični delavec, zlasti pa dosleden in energičen organizator z naravnimi sposobnostmi, človek, ki zna povedati pravo besedo na pravem mestu, pa tudi naravnost. To je naš rojak Vinko Žakelj, Klobučarjev iz Nove vasi.

Tekst:
Nejko Podobnik
Foto:
Brigita Grošelj

Finančno-računovodski delavci se prebujajo

1. februarja 1945 je Predsedstvo AVNOJ sprejelo odlok o enotnem računovodstvu v Jugoslaviji. Odlok je bil objavljen v Uradnem listu DFJ, št. 6, leta 1945.

S 1. februarjem 1945 smo torej začeli uvajati v Jugoslaviji enoten, dvostavni način knjigovodstva, čeprav takrat še ni bila osvobojena vsa domovina. Dejansko pa segajo začetki enotnega knjigovodstva še v tako imenovane Fočanske predpise v letu 1942, ko so morali narodnoosvobodilni odbori na osvobojenem ozemlju voditi evidenco o materialnih vrednostih in o finančnih, preskrbljenih predvsem za potrebe partizanske narodnoosvobodilne vojske.

Posebej za Slovenijo je v zvezi z izvršnim denarništvom in knjigovodstvom pomemben še drugi datum, in sicer 8. oktober 1943, ko je Izvršni odbor Osvobodilne fronte slovenskega naroda razpisal petdeset milijonov takratnih lir triodstotnega posojila narodne osvoboditve za potrebe NOV in POS ter osvobojenega slovenskega ozemlja. Zadevni odlok sta podpisala predsednik Josip Vidmar in sekretar Boris Kidrič; skliceval se je na uredbi o posojilu narodne osvoboditve, ki ga je razpisal AVNOJ 15. januarja 1943 z veljavnostjo za vso Jugoslavijo.

Tako torej praznujemo letos dve obletnici, in sicer 37 let odloka o razpisu posojila svobode in 35 let odloka o uvedbi enotnega računovodstva.

O opisanih začetkih enotnega zapisovanja poslovnih dogodkov računovodstva je razpravljala II. konferenca Zveze računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije 25. decembra 1977 v Beogradu in sprejela dva pomembna sklepa:

1. da se prvi februar proglasi za dan računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije in da se ta dan vsako leto primerno proslavi ter

2. da se ustanovi zlata značka Zveze računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije, ki se bo dodelila posameznikom in organizacijam kot izraz priznanj in zahval za posebno prizadevanje pri delu, razvoju in afirmaciji organizacij računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije.

Z velikim navdušenjem delegatov te konference je podeljena prva zlata značka predsedniku republike Titu.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Rudarji BiH so svečano praznovali dan rudarjev – 21. december

To je pomemben datum, s katerim posebno kopači črne zlata, kot ga imenujemo, proslavljajo svoj dan. To je dan, ko so se uprli husinski rudarji in krenili v boj proti okupatorju in domačim izdajalcem, v boj za socialne pravice izkoriščenega delavskega razreda. Praznik na ta dan so predlagali že na kongresu sindikatov 1952. leta v Ljubljani, kasneje so to praznovanje potrdili na konferenci rudarjev v Banovičih.

Letošnje praznovanje so še posebno proslavljali rudarji premogovnikov Bosne in Hercegovine, ki so združeni v Zvezo organizacij združenega dela »Titovi rudniki premoga« in imajo sedež v Tuzli, v katerega so vključeni med drugimi tudi Banoviči, Kakanj in Breza. Ni slučaj, da letos ob energetski krizi premogovniki Jugoslavije niso mogli zadostiti potrebam in povpraševanju. Zastarela tehnična opremljenost rudnikov, pomanjkanje kvalificiranih delavcev in nizki osebni dohodki so še pripomogli, da nekateri premogovniki niso dosegli planirane količine nakopanega premoga, ali pa so ga z nedeljskim in nadurnim delom komaj dosegli. To stanje se je izboljšalo šele proti koncu leta, ko je zvezni izvršni svet dovolil povečati ceno premoga.

Letošnje praznovanje rudarjev je zajelo vso Bosno in Hercegovino, od rudarjev ki kopljejo premog, železovo in boksitno rudo do rudarjev, ki rijejo pod zemljo in na dnevnih kopih za svinčom, srebrom, zlatom in bakrom, kromom, manganom, cinkom itd. Saj rudna bogastva Jugoslavije so velika, le izkoriščamo jih premalo. Vendar le trud in znoj mož v čeladah s svetilkami prispevajo, da so nam ta bogastva dosegljiva.

MED RUDARJI BREZE

Slučajno sem vpadel v proslavo rudnika premoga v Brezi, ko sem iskal tovariša, s katerim sva med minulo vojno in okupacijo delila slabo in dobro. Komaj sva našla toliko časa, da sva si izmenjala nekaj tovariških besed. Savo Kosanovića, ki skrbi v tem kolektivu za kadre, zraven je pa še glavni in odgovorni urednik mesečnika »Brezanski rudar«, ki skrbi za obveščanje 2.200 članskega delavnega kolektiva, je bilo težko oddvojiti iz njegove sredine. Ko sem bil ravno v tem okolju in sem s pripetimi nageljnom postal »rudar«, sem pač povprašal Sava o razvoju in problemih rudnika in rudarjev nasploh.

Rudnik je začel delati 1907. leta, ko je Avstro-Ogr-

ska s priključitvijo Bosne in Hercegovine začela izkoriščati rudna bogastva te zaostale dežele. Prej je bila 500 let pod turško oblastjo, ki je pustila tej deželi svoje sledove. Rudnik je šele po osvoboditvi dobro zaživel, ko so leta 1949 takratni udarniki Alija Sirotnović, Nikola Škobić, Stjepo Vidović in drugi napovedali vsem rudarjem Jugoslavije tekmovanje za visoko produktivnost dela. Takrat je Alija Sirotnović tudi potolkel rekord sovjetskega rudarja Stahanova. To leto so tudi rudarji Breze osvojili prehodno zastavico zvezne vlade. Toda, ko je nafta začela nadomeščati energetske vire, izkop premoga ni tako naglo rastele. Rudnik so potem prizadele tudi dve večji eksploziji metana v odkopih, kjer se je vključ varnostnim napravam in signalizaciji, ponesrečilo večje število rudarjev. Po teh nesrečah so v rove namestili naj sodobnejše naprave za metanometrično postajo, ki ima merilne instrumente na vseh čelnih odkopih in strokovnjaka, ki te dragocene in življenjsko važne naprave vzdržuje. Žal so pri zadnji nesreči padli tudi očitki, da prejšnje signalne naprave za merjenje količine metana niso bile dovolj strokovno vzdrževane.

Vzporedno z glavnim odkopnim rovom imajo prezračevalni rov, ki služi za ventilacijo in reševanje v primeru nesreče.

Organizacija združenega dela rudnika Breza ima v svojem sestavu pet temeljnih organizacij združenega dela in to okno »Kamenica«, okno »Srečno« separacijo, strojna delavnica in avtopromet, ter skupne službe.

V oknu »Kamnica« dela 750 rudarjev in so letošnji plan izkopa presegle. V oknu »Srečno« pa je zaposlenih 764 rudarjev in letni plan izkopa zaradi pomanjkanja delavcev niso dosegli, pač pa so prigarali okrog milijardo starih dinarjev izgube in se bodo v letu 1980 težko izmotali iz težavnega položaja. Najbolj jim primanjkuje kvalificiranih kopačev, strokovnjakov za vzdrževanje dragocenih rudarskih strojev in rudarskih inženirjev. Tako jim marsikatera težko prigarana uvožena mehanizacija zaradi nestrokovnega ali malomarnega vzdrževanja veliko predčasno propada. Ljudje nekako nočejo v rudnik, raje čakajo brezposelni na borzi dela na boljše in lažje delo. Prihodnje leto upajo na začetek modernizacije in izboljšanje organizacije dela ter na dvig delovne zavesti in odgovornosti na vseh delovnih mestih, kar je

tudi pogojeno z ustreznim nagrajevanjem po delu.

Okna, ki segajo v globino 250 do 300 metrov so ta dan mirovala. Brezanski rjavi premog, ki ima okoli 4.500 kalorij, uporabljajo pretežno za kurjavo, medtem pa sosednji Kakanjski premog, ki je boljše kvalitete z več kalorijami uporabljaja industrija, predvsem največ Železarna Zenica, ker ga predelujejo tudi v koks.

Moral sem se posloviti od tovariša, saj so naju prokivljali njegovi delavci, ter se s kombijem, s katerim so se vračali rudarji s proslave domov, zapeljal do prve ustrezne avtobus-

ne postaje z rudarskim pozdravom – srečno.

Opravil sem svoje in se vracam domov. Noč me je zatekla v legendarnem Jajcu, kjer sem sklenil prenočiti, vendar je bil hotel zaseden, tako, da sem moral v pet kilometrov oddaljen nov hotel »Jajce«, ki je zgrajen nad velikim jezerom, ki ga je ustvarila reka Pliva. Sala tega hotela je komaj bila dovolj velika za toliko slavlencev, dneva rudarjev, ki so zaplesali tudi kozaračko kolo. Toda moral sem se predati počitku, kajti drugi dan me je čakala še dolga pot do doma.

Ivan Reven

Nikar se ne zamažimo

Mazanje tekaških smučí še vedno ostaja nekakšna »umetnost«. Ta pridevek umetnost pa počasi izginja, saj so na vseh mažah navodila za kakšno vrsto snega in kateri temperaturi so te maže namenjene. Navodila so sicer v šestih tujih jezikih, vendar nam naj ne bo nerodno prositi nekoga, ki to pozna, naj nam prevede, mi si pa to zapišemo. Zraven tega moramo poznati tudi vrste snega in tehniko mazanja. Veliko vlogo pa igrajo tudi izkušnje, saj bomo zelo dolgo pomnili tisti trenutek, ko smo napačno namazali; bodisi, da nam je drselo ali pa nam sploh ni šlo nikamor. Te napake drugič od istih snežnih pogojih zanesljivo ne bomo več napravili.

Da bi se kljub temu proizvajalci tekaških smučí izognili klasičnemu mazanju, pa preizkušajo vsemogoče iznajdbe in nadomestke. Najnovejša stvar pa je – masa, brušena po posebnem postopku in s kovinskimi delci posejan odzivni del. Vsaka od teh stvari ima svoje dobre, še več pa slabih lastnosti. Še nobeno od teh stvari se ni do sedaj vsaj malo približala kvaliteti klasičnega mazanja, vsaka iznajdba, ki bi ga nadomestila, pa bi bila prava revolucija v mazanju tekaških smučí.

Že pri smučkah moramo paziti predvsem na to da si izbe-

remo smučí primerne trdote, kajti premeška dilca ne drsi dobro in hitro izgublja maso pod odzivnim delom, pretrda dilca pa zelo drsi, kajti maža ima premalo stika s snegom. Smučí razdelimo lahko v tri tretjine: dela v predelu konjic in repov sta DRSNA, srednji del pa je ODRIVNI DEL.

Imamo dve vrsti maže: za mazanje drsnih delov – GLIDERJI + in -, namesto teh lahko uporabimo tudi katerikoli trdi vosek alpskega kompleta. Z njimi želimo doseči samo boljšo in hitrejšo drsnost smučí.

Pred startom še kratek pomenek

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Plastična skakalnica je nujna

SSK Žiri deluje pod tem imenom od leta 1974. V teh letih je dosegel z prizadevnim delom amaterskih delavcev in profesionalnega trenerja za razmere in možnosti veliko. Imeli smo republiške in državne prvake ter zmagovalce na področnih prvenstvih. Vsako leto smo organizirali najmanj pet tekmovanj, od katerih so bila najmanj tri na leto republiškega značaja. V šestih letih smo zgradili 3 skakalnice, 15, 25 in 35 metrske, popravili smo 70 metrsko skakalnico, na kateri smo letošnjo sezono že organizirali prvenstvo Gorenjske za člane. Tudi drugi pomembni objekti, ki nam služijo pri izvajanju dejavnosti so bili zgrajeni s prostovoljnimi delom skakalcev ter članov kluba:

- garaža
- kombi, ki nam ga je podarila DO Alpina, ki hkrati služi za shrambo smuči ter drugega materiala
- baraka pri kompleksu treh skakalnic nad katero pa

Nikar se ne zamažimo

Za mazanje odzivnega dela pa razdelimo maže v naslednje skupine: TRDE MAŽE - VOSKI za novo zapadli suh sneg, pršič - pri temperaturi 0 C in pod 0 C.

POLTRDE MAŽE - VOSKI - na vlažen in moker nov sneg pri temperaturi nad 0 C in

MEHKE MAŽE tipa SKARE in KLISTER, ki se rabijo za zelo moker sneg ob visokih temperaturah, grobo zrnat moker sneg do trdega snega - ledu.

Za mazanje nasploh pa rabimo: komplet (garnituro) maž, gorilnik z nastavkom za likanje, plastična in kovinska strgala za smuči, pluto za glajenje, termometer. V principu mažemo na novo le čiste dilce; če pa snežni pogoji in temperatura zraka ostajajo isti, lahko samo domazujemo.

Pred mazanjem moramo izmeriti temperaturo zraka in snega na površini, ugotoviti vrsto snega, njegovo vlažnost in obliko. Za teke na dolge proge in maratone moramo istočasno poznati tudi vremensko napoved - ali bo vreme stanovito ali ne. Vosek,

se je našel nekdo, ki mu je napoti. Posledice razbitih stekel in ključavnice nosimo le mi sami.

- klubska soba v »starem Partizanu« je bil primeren prostor za sestankovanje, vendar smo se zaradi obnove morali preseliti v zasilno domovanje - garažo. Tam pa seveda sestankov ne moremo imeti.

V tej smučarski sezoni se je klub SSK Žiri znašel v nezadovoljivem položaju, saj je zašel v finančno stisko, da so tekmovalci morali za redno dejavnost, treninge in tekmovanja plačevati sami stroške za bencin in prehrano. Klub je bil v resni nevarnosti, da bo moral ves vložen trud prejšnjih let vreči proč in pozabiti na ta aktivni šport. Z voljo in požrtvovalnim delom, s prošnjami na TTKS, DO v Žireh je vendarle pripeljalo do tega, da smo uspeli zaenkrat le v Alpini in Etiketi podpisati samoupravni sporazum, ki govori o denarni pomoči teh delovnih organizacij SSK Žiri. Vendar ta rešitev je le začasna, saj

katerega nanašamo na odzivni del v nobenem primeru ne smemo gladiti z roko, saj izgubi lastnost prijemanja. Dobro je poznati tudi naslednje zakonitosti: Tanko namazani voski bolje drsijo; debelo namazani boljše prijemajo; več tenko namazanih slojev, eden na drugim in vsak dobro zglajen s pluto pa daje boljše drsenje kot tudi prijemanje.

Klister nanašamo na odzivni del v obliki smrečice na vsako stran posebej, tanko ali debelejšo, odvisno od vrste snega, dolžine proge in njenih značilnosti. Klister običajno ni treba greti, namažemo jih lahko z roko in to vsako stran posebej. Paziti moramo le, da se nam klister ne cedi v »grabenček« ali ob robovih smučk, kar zavira drsenje; zato je treba to očistiti.

Skara je zelo lepljiva in jo je potrebno običajno greti, lahko jo kombiniramo tudi z ustreznim voskom. Dilce, katere smo namazali, pustimo nekaj minut na prostem, da se ohladijo na temperaturo zraka, šele potem jih lahko postavimo na sneg.

Stane Stanovnik

velja le za leto 1980. Za naprej pa nas zopet čaka delo za obstoj in usmerjanje delovne energije na iskanje denarja namesto v vzgojo in pripravljane čimboljših materialnih pogojev za delo trenerja in tekmovalcem.

Smučarski skakalni šport je športna disciplina, ki za nestrokovno gledanje porabi za delo, opremo, vzdrževanje zelo veliko denarja. Vendar vedeti moramo: da vzgojimo tekmovalce, takih kvalitete kot je Norčič, je potrebno najmanj 8-10 let trdega dela in vzgoje. V teh 10 letih pa se skriva ogromno vložene denarja, saj samo oprema stane preko 10.000 din.

Potem so tu še prevozniki stroški na treninge in tekmovanje, stroški za prehrano in stroški honorarnih trenerjev.

Vedeti moramo, da je to vrhunski in tekmovalni šport, šport mladih. SSK Žiri združuje v tem trenutku 28 tekmovalcev. V primerjavi s kranjskim TRIGLAVOM, ki jih ima 45 nismo dosti manjši. Slabši smo v kadrovske zasedbi tako trenersko, kot v opremi. Predvsem pa nas prehitujejo po številu dni treninga, torej po številu skokov. Imajo boljše materialno-financijske pogoje.

S kakovostjo skakalcev smo prav tako lahko zadovoljni. Glede na prej povedano in na rezultate, ki jih naši tekmovalci dosegajo moramo priznati, da govorimo o določenih talentih, ki bi z resnim delom lahko dosegli tudi svetovni vrh in udeležbo na olimpijskih igrah.

V državni mladinski reprezentanci sta 2 zastopnika SSK Žiri, Sinkovec in Ferlan. Oba sta še naslednjo sezono pri mladincih, tako, da nanju lahko resno računamo za vstop v državno člansko reprezentanco.

Izredno pomembna je letošnja zima za nadarjene starejše pionirje Eržena in Kavčiča, ki sta v samem vrhu slovenskega skakanja v tej kategoriji. Z malo sreče in veliko vero prizadevnosti bosta v naslednji sezoni nastopila v državni mladinski vrsti. To je naš cilj.

O mlajših tekmovalcih je še preuranjeno govoriti. Teh pa naj bo čimveč.

Zavedati se moramo, da ni prav, fantom moramo to tudi omogočiti. O načrtih v naslednjem srednjeročnem obdobju, v katerem je naša glavna naloga izgradnja skakalnice pokrite s plastično snovjo, o drugem nimamo dosti govoriti. Brez tega objekta smo prav tako obsojeni na propad.

Danes smo prišli v tisto fazo, ko se tehnika skoka, vadi v letnem toplen času. Veliko

pa plastična skakalnica pomeni, da pritegnemo najmlajše skakalce. Izgradnja plastične skakalnice, bi bila v naslednjih letih tako največja pridobitev in s tem tudi finančno olajšanje za SSK Žiri.

Ob tem je naša naslednja naloga - vsaj vsake dve leti pripraviti tekmovalca, ki bo sposoben braniti barve jugoslovanskega moštva v mladinski selekciji. Za vstop v člansko vrsto pa smo odgovorni mi, sam tekmovalci ter trener mladinske vrste.

Zelja nas Žirovcev pa je predvsem: pripraviti tekmovalce za nastop na velikanki v Planici, nastop na svetovnem prvenstvu, olimpijskih igrah. To željo pa glede na naš položaj v tem trenutku lahko pričakujemo le v športni disciplini smučarski skoki.

Omeniti velja še prizadevne športne delavce kluba, ki organizirajo tekmovanja. Tako vzorno organiziranih in strokovno vodenih tekem ni več na slovenskih tleh, razen v Planici. Za Planico pa to velja le za 120 in 160 metrsko skakalnico. Drugje se dela vse preveč le tisto, kar je nujno. V Žireh pa naši delavci poskrbijo tudi za športni užitek, prijetno okolje in vzdušje z zastavami, vejicami ob strani.

Druga velika kvaliteta žirovskih organizatorjev pa je poštenost tako pri ocenjevanju sodnikov kot merjenje dolžine.

Tekmovalci veliko potujemo po raznih tekmovaljih, pa se nam vedno vsiljuje misel, da smo bili oškodovani. To je lahko res ali pa nam je to že vcepljeno po raznih podobnih dogodkih. Prav tega občutka pa mi gostujočim ekipam ne dajemo. To je pokazala tudi zadnja tekma v Žireh na 70-metrski skakalnici. To je pravilno, toda, če se ne bodo spremenili drugi, se bomo morali spremeniti mi.

Janez Poljanšek

Smo en narod

Minilo je že dva meseca, ko smo se zbrali šahisti na svojem občnem zboru, kjer smo pregledali in ocenili dosedanje delo, ter se dogovorili o bodočem delu društva. Če samo na kratko pogledamo v preteklost, lahko ugotovimo, da je društvo v letu 1979, v okviru možnosti delovalo kar dobro, še zlasti, ker je dejavnost pred leti precej zamrla. Dosegli smo solidne rezultate v občinskem merilu, premalo pa smo se udeleževali raznih tekmovanj v pokrajinskem (Gorenjskem) in republiškem merilu. Ne moremo to trditi za pionirski šah, saj smo imeli dobro ekipo, med posamezniki pa gorenjskega prvaka in dvanajstega v Sloveniji. Tu naj omenim, da pri pionirskem šahu društvo uspešno sodeluje z osnovno šolo v Žireh.

V letošnjem letu bomo zopet nastopili v gorenjski šahovski ligi (ekipo sestavljajo

člani, mladinci in ženske) in se udeležili več raznih drugih tekmovanj. Doma bomo organizirali počasno klubsko prvenstvo za kategorizacijo ter igrali redne mesečne hitropotezne turnirje. Ti turnirji bodo vsako tretjo nedeljo v mesecu, s tem, da je prvi že bil v mesecu decembru.

Društvo ima še vedno svoj prostor v domu upokojencev, kjer šahiramo vsak torek in četrtek zvečer ter v nedeljo dopoldan. Tja še zlasti vabimo vse ljubitelje šaha.

Toliko zelo na kratko nekaj o načrtih šahovskega društva. Koliko pa bo društvo v svoji dejavnosti resnično uspešno, pa je odvisno od vseh nas, ki se bodisi igralsko ali organizacijsko ukvarjamo s šahom v Žireh. Kljub svoji majhnosti pa ne smemo pozabiti na šahovsko geslo: *GENS UNA SUMUS* (smo en narod)

Tone Eniko

Šolske počitnice – sproščeno, toda organizirano

Tudi letos načrtujemo v času zimskih počitnic pestro športno dejavnost.

Od 28. januarja do 2. februarja 1980 bomo organizirali smučarske tečaje v naslednjih središčih: Žigonov grič, v Žireh »Pod Jezome«, v Maršaku, na Selu, v Račevi in na Vrhu. V tečaje bomo sprejemali tudi predšolske otroke. V vseh središčih bomo obravnavali osnovno in nadaljevalno šolo alpskega smučanja. Na Žigonovem griču se bodo učenci seznanili z osnovami smučarskega teka.

Med počitnicami bodo pospešeno vadile vse selekcije. Starejše pionirke in pionirji so letos že osvojili prvo mesto na občinskem prvenstvu.

Za učence, ki niso zajeti v nobeno selekcijo, bomo organizirali rekreativno vadbo v telovadnici.

Ob zaključju počitnic bo naša šola organizator prvega

občinskega prvenstva v smučarskih tekih za vse pionirske kategorije.

**ŠSD TABOR
OPPADLIH
PRVOBORCEV
ŽIRI**

Rezultati sindikalnega veleslaloma

Rezultati sindikalnega veleslaloma

Članice nad 30 let:

1. Podobnik Stana
2. Čar Anica

Članice do 30 let:

1. Kavčič Anuška
2. Mlinar Vida
3. Burjak Anka

ZA MRLIŠKO VEŽICO SO DAROVALI

Tiskarski škrat nam je pri zadnji številki kar izdatno ponagajal. Zato se opravičujemo vsem darovalcem in ponovno objavljamo imena in zneske darovalcev.

1. Bačnar Vinko, Nova vas 11, 300.– din, ob smrti Antonije Bogataj

2. Bogataj Minka in njeni sorodniki 1.400 din, ob smrti mame Antonije Bogataj

3. Oblak Joža in Pagon Vida 500.– din, ob smrti brata Jožeta

4. Kržišnik, Jarčja dolina 5, 1.000.– din, ob smrti Albine Erznožnik

5. Slavko Erznožnik z družino, Žiri 101, 1.000 din, ob smrti Ane Jan.

6. Mirjam in Darja Jan, Škofja Loka, 1.000 din, ob smrti stare mame Ane Jan

7. Sosedje: Vegelj, Možina, Jesenko in Bajt, skupaj 500.– din, ob smrti Ane Jan

8. Ciril Erznožnik iz Stare vasi 59, 300.– din, ob smrti Ane Jan

9. Janez Jan, Jarčja dolina – 1.000 din, v trajen spomin drage mame.

10. Vinko Bačnar, Nova vas 11, 300.– din, ob smrti Venclja Žaklja z Breznice

11. Avto moto društvo Žiri – 500.– din, ob smrti Janeza Žaklja

Maksa Žaklja ni več

Popustile so življenjske moči našega sodelavca Maksa Žaklja. Maks je bil eden prvih delavcev Alpine, ki je pomagal graditi tovarne, potem pa ves čas delal in ustvarjal.

Delal je predvsem v montaži, v zadnjih desetih letih pa na odpravljanju napak pri obutvi, kjer je bilo njegovo znanje kvalificiranega čevlja nujno.

Maksa se spominjamo, kot dobrega delavca in tovariša, izven tovarne pa se je posvetil petju, saj je bil do nekaj let nazaj član moškega pevskega zbora Alpine. V zadnjih letih so Maksove življenjske moči opešale in poslovil se je mnogo prezgodaj.

Mi ga bomo ohranili kot enega utemeljiteljev sedanje Alpine, skromnega, mirnega človeka in vestnega sodelavca.

»DELO – ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23, n.sol.o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika ŽIRI, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Stane Čar, Anton Eniko, Srečko Erznožnik, Marija Kastelec, Tončka Oblak, Marta Pivk, Anuška Kavčič – tehnični urednik, Neško Podobnik – odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 1800 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk KT Gorenjski tisk, Kranj

Veterani:

1. Burnik Alojz
2. Erznožnik Metod
3. Podobnik Milan
4. Pečelin Ivan

Starejši člani:

1. Podobnik Rado
2. Kosmač Peter
3. Čar Stane
4. Poljanšek Jože

Člani:

1. Pečelin Franci
2. Pišler Zdravko
3. Burjak Štefan

Vehar Daniel

Ob proslavljanju 1. februarja vsem računovodskim in finančnim delavcem iskreno čestitamo!